

అమృతమృతం

31-229 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 3.

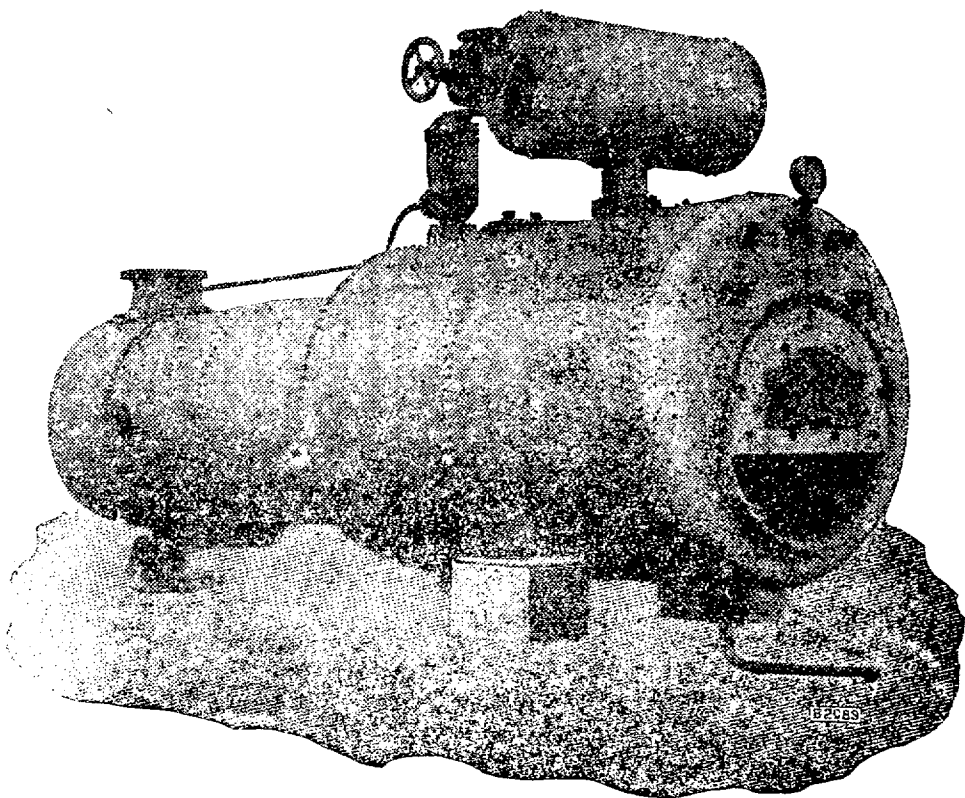
జెన్నవట్టణము 1921 వ సం॥ నవంబరు నెల 17 తేది గురువారము

No. 188.

సంపుటము. ౮

మృత్యుతిహాతి సంవత్సర కార్తీక మాస బహుళ ద్వితీయ ౨.

సంచిక. ౧౮౮

ది మార్షల్ "బ్రిటానియా" బాయిలరు

పెద్దదంపలు బాగుగా రగులునట్లు పురమాషిగా
తయారుచేయబడినది

ప్రస్తుతము మావద్ద తయారుగా నున్న 25 ఎన్. హెచ్. పి.
గల "బ్రిటానియా" బాయిలరు తక్కువ ధరకు కూడ యిచ్చెదము.
మార్షల్ సన్స్ అండు కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,
9 సెకెండులైను బీచి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర పవిత్రమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
నంత మాత్రమున నయమగును.
సులభ నెల 0-10-0 అణాలు

మోహనీలైలము

సీసా 1-౩ 0-12-0

తామరలైలము

కబ్బి 1-౩ 0-8-0

పండ్ల పొడి

కబ్బి 1-౩ 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి - మద్రాసు.

పనాపడినరస్మరిలా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిమళభరణ చాగొట్టు
కయందు చేర్చుక గాంచినది. ధర 1-10-0

ఇండియా సిలోకానందు ఎచ్చటికైనను తపాలాఖర్చు
ముగా పంపబడును. (2978)

విలానము పి. డి. సానింట్.

నెం 144 ఫనసనాడీ బొంబాయి.

ఇదే మంచినమయము

నీమకమలాల పుష్పరాగములకెంపుల బం
గారునగలున్న వెల సరసముగాను పని శుద్ధ
ముగాను దొరుకును ఒకసారి కొనిచూడండి.
కోటా మునిరత్నం శెట్టి అండు సన్స్,
8078 217, వైశాలిపాఠ - మద్రాసు.

ప్రొద్దములకు గాను

మీరు—

219

తక్షణమే

క్రావీన తపాలా ఖర్చులు కూడను అనేకించక ఇప్పుడే మీకు
ఒక ప్రతి "కామశాస్త్రము" పంపెదము.

స్వీకరణము!

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అశంకనిగూ యావభాలయము, 36, (రాధ్య, మకరాము.

మదరాసు కార్పొరేషను నోటీసు. (3248)

తెండ్రు కావలెను.

కార్పొరేషనువారి ఎడ్లకు 1921-వ సం. డిశంబరు (10-12-1921 మొదలు 10-1-1922) నలకు కావలసిన 125,000 పానుల డిలవరు ఫర్లయిచ్చేయటకు ధరల కట్టిన ఈ క్రింద చట్టాలుచేయబడిన వారివలన ఈనెల 19వ తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలవరకు అంగీకరించబడునట్టి తెండ్రును ఒక కవరులో అతికించి కవరుపైన 'డిలవరు ఫర్లయిచ్చేయటకు తెండ్రు అని వ్రాసి' వంకవలెను. మాదిరిగా పెద్ద తెల్లసీసా బుడ్లలో వేసి కాగితం నీలుచేసి కంపుచు యీ 500 లు ధరావత్తు కట్టవలెను. ఏ తెండ్రుదారుని ధరలు అంగీకరింపబడునో అతడు 1921-వ డిశంబరునెల 10-వ తేది మొదలుకొని 1922-వ జనవరినెల 10వ తేది లోగా కుతువులకాలం చీఫ్ మాజిస్ట్రేట్ అఫ్ డివిజను గారిపలన, ఏయే తారీఖునందు ఎన్ని పానులు డిలవరు యివ్వవలెనని ఏర్పాటు చేయబడునో, వాటిని అంతయు సెంట్రల్ గ్రామ్ డివీజన్ అయిన ట్రివేలెయిన్ డివిజన్, నిర్ణయకాలము నందు డెలివరీ చేయటకు బద్ధుడౌను.

జయమొందిన తెండ్రుదారుడు వైషరత్తుల ప్రకారము, తాను నెరవేర్చునట్లు తెండ్రును అంగీకరించిన 3 దినముల లోపల అగ్రిమెంటు వ్రాసి యివ్వవలెను.

బుడ్లను కాగితం జడిలించినప్పుడు, చైత్ర పైకి వచ్చుటకు ఏలగ నుండుటకై, చుక్కాచి భాగమువరకే వాటిని నిండించవలెను.

హెచ్చరికలు } సి. సింగారవేలు మొదల
మదరాసు కార్పొరేషన్ } హెచ్చరికలు
12-11-1921.

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని

ఇది మంత్ర ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమున మిక్కిలి పుష్కలముగా భవిష్యత్ చూపుచున్నట్లు జాతకము, పుట్టినతేది, నక్షత్రము, మొదలగునవి అపురవములేదు. నులభమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప నర్మపీఠములను పొందినది. వెల 1 రూ. ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారిగారి ఆదేశానుసారము, డి. ఏ. ఎల్. కార్పొరేషన్ వ్రాసిరి. "కాగిత దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంతోషము కలిగించునని నా నిశ్చయము." పుస్తకములు వలయువారు ఏదిగూడ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.

తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.
వోడవరం, విశాఖపట్నం, జిల్లా

2888

యోగ్యతా పత్రములు

యోగ్యతా పత్రములు

(5) కాశీపట్టమునందు, దుర్గా మెడికల్ హాసువారి సురమాన్ ఉప్పు ఉపయోగించుచుంటిని. మంచి ఆకలిని కలిగించెను. సకాలమునకు ప్రవర్తించుము.

కేపాల్ } రాణానరేంద్ర
14-5-22 } 55 లంగ్ ఆఫ్ కేపాల్

నిష్ఠముగ తయారయేయబడిన కాస్త్రీయ బొంబములు. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీలో వారకును. తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని క్యాబులగు ఉచితముగా పంపబడును. మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద ఫార్మసీ, 19, హుస్సేన్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

ఆయుర్వేద శాస్త్ర విషయములు

అజీర్ణవ్యాధి - చికిత్సలు

(నారాయణం కేశవాచార్యులుగారు)

సర్వసాధారణముగ అజీర్ణము - అన్నకోశము, కీర్ణకోశము, కాలిజము, పేగులు, మున్నగువాటియొక్క బలహీనతచే యెప్పుడు శక్తి తగ్గునో లక్షణముగా గలుగుచున్నది.

అజీర్ణమునకు ముఖ్య కారణములు

అనాత్మికత: పశున దృఢజలేయే (పూజితం) కోగాని కక్యతే మూల మజీర్ణం ప్రాప్తు వంతి సా||

కా|| అత్యాశచే జ్ఞానకూన్యతై పశుప్రాయునివలె మిక్కిలముగ దినుటవలన అనేక రోగములు మూలమైన అజీర్ణ రోగము జనించు. వైశ్యబుడిన కోశములశక్తిహీనతకు పెక్కు కారణములు గలవు. అవి యెవ్వి యన— ప్రాణాధారభూత మగు అన్న పానాదులను, నియమిత కాలములో భుజించకపోవుటవలనను, భుజించిన ఆహారము జీర్ణము కాక పూర్వమే, మరల భుజించుటవలనను, భుజించిన పదార్థమును పచనముకేయక వైత్యునను అన్నికి బలముతగ్గుటచేతను కలుగును. అకాలమున భుజించుట, సకాలములో మలమూత్రాదివేగముల జడ్డగించుట, మితభోజనము లేకుండుట, అరుగని పదార్థముల భుజించుట, చెడినఫలములను, పండ్లజీర్ణ ఫలములను, ఉడుకనట్టి పదార్థములను తినుటవలనను గలుగుచున్నది. పక్షిభోజనానంతరము విశేషముగ సోమరివలె నిద్రించుటవలనను, పోషకసంతకాలము నిద్రపోకుండుటవలనను, పదార్థములను నమలక, తొందరగా భుజించుటవలనను, భోజనమును గట్టిపదార్థములు గాని, ఉండ్రే కతను బుట్టించు వస్తువులను భుజించుటవలనగాని అజీర్ణము కలుగ వచ్చును. లేక భోజనానంతరము వెంటనే కఠినమైన విశేష పరిశ్రమ చేయుటవలనను, అభ్యాసములేని పరిశ్రమ చేయుటవలనను, అతిశోధకము త్రాగుటవలనను, జీర్ణశక్తికల్పిచ్చికి వలయు సాధకముల చేయకుండుటవలనను, చమురు పదార్థములు మిక్కిలముగ తినుటవలనను, అనేక అజీర్ణరోగముల బుట్టించుటకు కారణము లగుచున్నవి. ముఖ్యముగా చాలకాలము కూర్చుండి పనిచేయుట, మంచిగాలి, మెరుగు, లేని గృహములలో నివసించియుండుట, పేగులను అణచిపెట్టునట్టి కుర్చీలలో కూర్చుండుట, మనశ్శక్తిలయొక్క విశేషపరిశ్రమ, మున్నగు వాటివల్ల అజీర్ణము కుంభించును. జీర్ణకోశమునందుండు (పురుగులవలనను) ఈ అజీర్ణవ్యాధి ఒకొక్కప్పుడు సంప్రాప్త మగును.

అనుదినము భుజించిన ఆహారము

పక్వ మగుటకు చేయవలసిన సాధకములు
"జ్ఞాని భుక్త్యా శతపదం గచ్ఛే వ్యాపకార్షేవ సంవిశేత్ |
శబ్ద రూపరస స్పృగంధాం శ్చ మనసః క్రియాత్ |
భుక్తవానపసేవేతే తేనాన్నం సాధు విత్తిత్ ||"
(సుశ్రుతము)

కా|| అనగా భోజనానంతరము నూరు అడుగులు నడచి ఎడమపార్శ్వమున పరుగుట, మనస్సుకు ప్రీతి కరమైన శబ్ద, రూప, రస, స్పృగ, గంధాదుల సేవించుట, మున్నగువాటివల్ల అన్నము భాగుగా పచనము నెందు ననుట.

అజీర్ణముఖ్యలక్షణములు.

అజీర్ణము ప్రాంధ్ర మగునపుడు, జీర్ణశక్తితగ్గును. అన్నకోశము, కీర్ణకోశములలోని జీర్ణకములు చక్కగ జరుగకపోవుటచే వాయుపూరితమగుటయు, ఆహారమంతయు పక్వముగాక పుట్రితేవులు వచ్చుటయు, భుజించిన ఆహారమంతయు పులియబడి, పేగులయందు నొప్పి గడపట్టుటయు అజీర్ణవిశేష లక్షణములు గలుగుటయు కొద్దికొద్దిగా తలనొప్పి తగులును, తగ్గుచుండును.

దాహము కలుగుచుండును. నోటునండి, పుల్లగాను, ఉప్పుగాను, ఉడకగాను, తియ్యగాను, నిసూరుట, వాంతులు గలుగుట, ఉదరమునందు వాయువుచేరి కడుపు ఉబ్బురించుట, భుజించుటయం దరుచిగాను నుండును. అన్నము భుజించిన పుడుగాని, అన్నము జీర్ణమగునపుడుగాని, కూలవచ్చుట, శోష గలుగుట, వెన్నెముకకు నొప్పి, నలుపు, నడుములాగుట, నిస్త్రాణ, శరీరబద్ధకము, పాలుమాలిక నుండుట, శరన్ను కణతలు పోటు, భోజనానంతరము నిద్రమోకము వచ్చుట, మనస్సిమితిము లేకుండుట కఠినముగా విరేచనమగుట బహిర్ముఖికి పలుమారు పోవలయునని యిచ్చయుండుట, విరేచనము కాకపోవుట అయినను కొద్దికొద్దిగ నగుట కొన్ని కమయములలో భుజించి

నది భుజించినట్లు విరేచనమందు వచ్చుట, కడుపునందు దుర్గంధవాయువు చేకూరుట, కడుపున గుర్ర గుర్ర, ప్రారంభమగుట మొదలగు లక్షణము లన్నియు కాన్పించును. సలువిధలక్షణంబులతో నూడియుండు సమస్త రోగములకు మూలప్రథాన భూతంబగునీ అజీర్ణవ్యాధియే ముఖ్యకారణమని అంగ్లో ఆయుర్వేద యువాని శాస్త్రములు ఘోషించుటయేకాక, గొప్ప గొప్ప వైద్యశాస్త్రజ్ఞులుకూడ జెప్పుచున్నారు.

కలరావ్యాధి ఉత్పత్తికి అజీర్ణమే ప్రథమ కారణము. అజీర్ణము కలిగినవెంటనే, ఆవ్యాధికి చికిత్స చేయుటకు శ్రద్ధగైకొనకున్న దానివలన అనేక రోగములు సంభవించును. కాన అజీర్ణ రోగమును ప్రారంభమననే సకంపజేయుటకు తగుశ్రద్ధ గైకొనుట ముఖ్యాంశము.

అజీర్ణోద్వేదనములు

శ్లో|| మూర్ఛాప్రలాపోవమధుః ప్రసేకస్సజ్వరం శ్రమః |
ఉష్ణద్రవాభవంత్యేతే మరణం చాప్యజీర్ణతః ||
(బసవరాజీయము)

తా|| మూర్ఛ, తలుచుమాటలు, ఓకర, నోటిసీరూరుట, శరీరశైథిల్యము, బడలిక, అను, నీ యుద్వేదనములు, అజీర్ణము వలన గలుగును. మతియు, అజీర్ణము మిక్కిలముగ బ్రకోపించుటవలన మరణము గూడ గలుగును.

అజీర్ణవ్యాధి రాకుండుటకు

ముఖ్యముగ గమనించవలసిన చికిత్సానుశ్రములు.

- 1. అజీర్ణ వ్యాధియొక్క చికిత్సయందును సేవించుట కంటె, పథ్యమునందును, ఆరోగ్యశాస్త్రానుశ్రము లనుసరించుట శ్రేయస్కరము.
- 2. అజీర్ణవ్యాధులకు ముప్పాతిక మూడు పినుములు బొంబనేన లవనసరములు.
- 3. చాలకాలమునుండి యున్నట్టి అజీర్ణమునకు, భోజనమందు లఘుపదార్థముల భుజించుచు సరిపడని పదార్థములు ద్యజించుట మిక్కిలి మంచిది.
- 4. భోజనాత్మ్యము, భోజనానంతరము, దీర్ఘమగు శరీర, మనఃపరిశ్రమములు బయ్యకొనుట హానికరము.
- 5. మితభోజనము ముఖ్యపదము. [ను.
- 6. వస్తువు బుట్టించు వద్యపానాదుల త్యజించవలయు
- 7. లంకణము పరమావధము కాని, అన్ని అవయవముల వలెనే అన్నకోశముకు విక్రాంతి నీయవలయును.
- 8. అజీర్ణము, అన్నకోశలోపముచే వచ్చిన భోజనమును నిలిపి, వాంతియగుటకు మందు గైకొనుట ముఖ్యశాస్త్రము.
- 9. అజీర్ణ పేగులతో గూడ సంబంధించియు లయిన, విరేచనమునకు మందు తీసికొనుట అవ్యవధియను.
- 10. ఒక భోజనమునకును మరియొక భోజనమునకును, మధ్య చాల వ్యవధి యుండవలయును.

ఆయుర్వేదీయచికిత్స

సముద్రలవణము, సోపర్లవణము, సైంధవలణము, యవ తొరము, ఓమము, కరక్కాయలు, పిప్పళ్లు, శొంఠి, ఇంగువ, వాయులంకములు మొదలగు వాటిని సమభాగములుగ తేర్చి చూర్చించి అన్నములోవైచి నెయ్యి చేర్చి ముందుగ విదముద్గలు భక్షించిన సర్వాజీర్ణములు, సకంపజేయుటయే కాక, కామల, పొండు, క్వాస, కాస, గుల్మవాతము, వాతప్రమేహము, విషమవాతాదులకు రామబాణము వంటిది.

యువాని చికిత్స

పిప్పళ్లు, సైంధవలణము, పెదకరక్కాయ తెరడు, చిత్ర మూలము, శొంఠి, ఇలియన్ని యు చూర్ణము చేసి, ఉదయము, సాయంత్రము నాలుగు మొదలు ఆరమునాటివరకు వేడినీళ్లతో సేవించిన అన్నము త్వరగా జీర్ణమగును. విరేచనబద్ధకము నివారించి ఆకలి పుట్టించును.

అమ్మకము
5000 రూ] [తక్కువలేదు
డబ్బిల్ డిమిప్రింటింగ్ మిషను
చక్కగా పనిచేయుచున్నది.
ఆంధ్ర పత్రికాఫీసు,
చెన్నపురి.

విదేశ వార్తలు

ఆయుధనియమనభ

అమెరికావారి సలహాలను విమర్శించుట

బాల్కన్ గారి సలహా

పదివత్సరములవరకు సంపూర్ణముగా నాకానిర్మాణ మాపి వేయటంకంటే ప్రతివత్సరమున క్రమముగా నాకానిర్మాణమును తగ్గించుటమంచిదనియు నట్లుగానియెడల నీవదివత్సరముల యనంతరము నాకానిర్మాణముకొరకు సామగ్రిని ఇప్పటినుండి నిలువ జేసుకొనుట వృధావ్యయమగుననియు బాల్కన్ గారు సలహానిచ్చెదరు. సత్యైశ్వర్యములైనను చాలయెక్కువగా నున్నదనియు దాని నింకను తగ్గించుటకుగాని పూర్తిగా తొలగింపవలెననిగాని బాల్కన్ గారు సూచింపవచ్చునని బ్రిటిషువారుతలచుచున్నారు.

ప్రత్యేకసంఘము విచారించ సమస్యలు.

విడు గొప్ప రాజ్యముల ప్రధాన ప్రతినిధుల సంఘము నందు, ఆయుధనియమ శమస్యను అన్ని రాష్ట్రముల ప్రధానప్రతినిధులను గలసి విచారించవలెనని తీర్మానింపబడెను. అత్యంత ప్రాచ్యుతేశ్వరముగ నుండ తొమ్మిదిరాష్ట్రముల ప్రధాన ప్రతినిధులను గలసి విచారించుట.

ఆయుధ నియమ సభయందలి యన్ని సమస్యలందును ప్రాన్యుఇటలీయా లొకటిగ బసజేయుటకు బ్రియాండు పాంజరు గార్హిడబడితి.

జపానువారి యుద్దేశములు

జపానుపత్రికలు అమెరికావారి సలహాలను గురించిచాలా సంతోషమును గన్పరచెను.

కొన్ని మార్పులు

ఆంగ్ల దేశమువారు అమెరికావారు సలహాలలో కొన్ని ముఖ్యమార్పు లొనరించినయెడల శుభము మన దెలియుచున్నది.

అమెరికావారి నాకానిర్మాణము కార్మికులవలనన, అంతర్జాతీయ యుద్ధంబునకలవలననడప్పు శాపబడుటకు విపాకరదని డెర్బీ ప్రభువుగారు నుడివరి.

బ్రిటిషువారి విమర్శన

బ్రిటిషువారు అమెరికావారి సలహాలకు కొన్ని విమర్శనలు నూచించిరి. బ్రిటిషు వారి సలహాలను బట్టలయినని కొరుచున్నారుగాని సలహాలను దుష్టములుగా చేయనద్దేశములేదు. నాకానిర్మాణమనయద్ధ వావలమీదను క్రూరుజర్లమీదనే యాధారపడలేదు. నాకానిర్మాణము జాలముఖ్యవిషయములు గలవు అందు ఎదుటివారినే ఎదిరించుటకు బాగుగా వీలైనప్పుడు ములను బలపరుచుకొనుట యొకటి. బ్రిటిషు చాలరాజ్యములు గలసిన యొకసామ్రాజ్యము. అందు ప్రతి దేశమునకును విశాలములైన సముద్రతీరములు గలవు. ఈదేశములన్నియుకలసి యొక్కచోటనుండక నక్కడక్కడ చెల్లాచెదురుగా నున్నవి అందుచే వానిరక్షణకు అధికనాకానిర్మాణ మవసరము వీనికితగిన సదుపాయములు చేయవలెనని నూచించిరి.

ప్రాన్యు, ఇటలీలు

ఆయుధనియమసభాదర్శములకు ప్రాన్యు, ఇటలీ యొడంబడిక సహాయమొనర్చునని తలపడుచున్నది.

విరిషు సమస్య

చాంబర్లెనుగారు-అల్బినరు

రోనాల్డు మేక్ నెలుగారు విర్లందునకంతను గలసి యొకచే గార్ల మెంటు శిక్షాబుజ్జీయట సంభవమని నుడివరి. మేక్ నెలుగారు ఈ విషయమై చేంబర్లెనుగారి యభిప్రాయమును ప్రస్తావించిరి. చేంబర్లెనుగారిట్లు నుడివరి: నేను అల్బినరునకు నష్టము గలుగనీయను. అందుచే నైంగింకుతో సంధికి ప్రయత్నించుట కట్టియాత్మపణయి లేదు. న్యాయమైన సంధికోరకు ప్రయత్నింపకపోయినచో యూనియన్లు నాయకుడ ననిపించుటకు తగను.

కాంతిపద మగు సంధి నొనర్చుకొనవలెనని యల్బినరును కోరుటవలన మేము పాపమొనర్చుట తేదు. 1918 సంవత్సరములగారు విర్లందున కంతకును గలసి యొకశాసనసభ యుండవలెనని చెప్పిరి. ఆసమయమున మేక్ నెలుగారుగాని ఇతరులుగాని ప్రస్తుతమువచ్చినట్లు వారివిషయము వచింపలేదు. యూనియన్లు న్యాయముగ ప్రవర్తించవలెనని చాంబర్లెనుగారు నుడివరి.

సర్ జె. క్రయిగుగారు

విర్లందున కంతకును శాసనసభ యుండవలె ననినప్పుడు నేనును మరి ఇతరులను మానభ్యర్థమునకు కాతీనామా నొసంగితిమని సర్ జె. క్రయిగుగారు వచించిరి.

ప్రభుత్వమువారు

దక్షిణ విర్లందు యూనియను పక్షనాయకు లగు మిడిల్టను ప్రభువుగారు లాయకు బాన్జి గారిని దర్శించి ప్రసంగించిరి. డల్లినునుండి సిక్స్ థిస్ ప్రతినిధులు తిరిగి లండను నగరమునకు వచ్చిరి. సర్ జె. క్రయిగుగారికి ప్రభుత్వమువారు వ్రాసిన బాబు నందు ప్రస్తుతపరిస్థితులను వివరముగ డెలిపి రని తెలియుచున్నది.

మిడిల్టను ప్రభుత్వములు

మిడిల్టను ప్రభువుగారు సంధి కుదుర్చుటకొరకు చాల ప్రయత్నములు చేయుచున్నారు. వారు ఆర్థిక ప్రతినిధులతో లాయకుబాన్జి గారిని గలసి ముఖ్యవిషయముల గురించి మాటలాడి రట, యూనియన్లు లివర్పూలునందు సమావేశము గానున్నారు. ఆసమావేశమునకు 1600 మంది ప్రతినిధులు వచ్చెదరు. చాంబర్లెనుగారియందు సమ్మతములేదని వారు తీర్మానించెదరని తెలియుచున్నది.

అల్బినరువారు

అల్బినరు కార్తికమంత్రయగు ఆండ్రూసుగారు డెల్బాన్సును, బ్రిటిషుమంత్రవ్యవహారు అల్బినరువారు విర్లందున కేశాసనసభకు సమైక్యమరని చిట్టి హెసపుచ్చజూచుచున్నారు. అల్బినరు బ్రిటిషు మంత్రవ్యవహారు సమావేశము కాక పూర్వ మివిషయము మతులనండి తొలగింపవలెనని లాయకు బాన్జి గారికి అల్బినరు మంత్రవ్యవహారు డెలిపిరి.

జర్మనుసంధి

జర్మను స.ధివ్రతముపై హార్డింగ్ యభ్యర్థకును సంకేత మొనర్చెను.

ఆసియా మెన

ఫ్రెంచివారు ఫ్రెలిషియానుండి వైద్యముల తీసికొనిపోయిరిగాని అచ్చటి ఆస్థినియనుప్రజలను బాధించెద ననియు వారిని ఆదేశమునుండి ఎచ్చటికైనీ తీసికొనలయునని స్పెర్నాల్ గారి ఆస్థినియను ఆస్థినియపుగారు గ్రీసువారికి వ్రాసిరి. గ్రీసువారు దులకుగాను మూడు నౌకల నంకిరి.

తురుష్కు - గ్రీకు యుద్ధము గ్రీకు యువరాజును యువరాణియు స్పెర్నాల్ కేతెంచిరి.

తురుష్కులు తెచ్చి బ్రిటన్ వద్ద వైద్యముల నెవ్వరగా దింపుచున్నారని తెలియుచున్నది.

నూలు, నూలుబట్టల దిగుమతులు

(న్నిటి తరువాయి)

మనము వైదేశములనుండి నూలుకంటే బట్టలనెక్కుడు దిగుమతిచేయుచుంటిమి 1919-20 లో 496 లక్షల రూపాయల విలువగలనూలును 5176 లక్షల రూపాయలు విలువగలబట్టలను దిగుమతిచేసిమి. బట్టలలోగూడ దిగుమతి తగ్గినను ఖరీదుతగ్గలేదు. 1913-14 లో 5000 మిలియనుల గజముల బట్టకు 5814 లక్షల రూపాయలనిచ్చితిమి. 1919-20 లో 1000 మిలియనుల గజములకే. 5176 లక్షలరూపాయలనిచ్చితిమి. ఈభనములో చాలమట్టుకు ఇంగ్లాండుకు కొంచము జపానుకు పోవుచున్నది. 1918-19 లో మనకు కోరాబట్టలలో 2/3 ఇంగ్లాండునుండియు 1/3 జపాను నుండియు వచ్చినవి. తెల్లబట్టలలో 100-కి 96 న్ను రంగు బట్టలలో నూటికి 988 చొప్పునను ఇంగ్లాండునుంచి వచ్చెడివి 1919-20 లో ఇంగ్లాండునుంచి 87 0/0 ర్వుకోరా, 96 6. 0/0 తెల్లవి 90 0/0 రంగువివచ్చినవి.

జపానునుండి 12 0/0 కోరా, 10/0 తెలుపు, 5 0/0 రంగు మార్తము 1919-20 లో వచ్చినవి.

నూలు వదుకు యంత్రములు చాలమట్టుకు బొంబాయి రాజధానియందే యున్నవి. హిందూదేశములో తయారగు నూలులో (3) మూడుమతులు బొంబాయిమిల్లులలో తయారగుచున్నవి. ఈ బొంబాయి ఆహమ్మదాబాదు మిల్లులలో తయారగు నూలులో కొంతభాగము 10,15 సంవత్సరముల క్రింది చీనాదేశమున కగుమతి చేయబడెను. ఇటీవల జపాను పోటీవలనను, చీనాలో నూలుపత్తిశ్రమ హెచ్చుచుండటచేతను, చీనాదేశపు మారకపు స్థితులు వెండి ఖరీదుతోగూడ విస్తారముగా మారుచుంటుచేతను, ఆవిగుమతులు కట్టుపడినవి. ఇప్పటిప్పుడు బొంబాయి ఆహమ్మదాబాదులలో సన్న నూలునుగూడ తయారుచేయుట హెచ్చగుచున్నది. సన్న నూలుతీయుటకు దొరతనమువారి అడ్డులేకున్నను, తేలియపత్తి పనికికా పోవుటకేతను, అమెరికనుపత్తి

తెచ్చుకోవలసి వచ్చుటచేతను, దానిని మనదేశము విస్తారముగ తీయుట లేదు. బట్టలను మిల్లులలోనే యుటయుదుగూడ బొంబాయిరాజధానే ముందంజ మనదేశములో వేయుచున్నది. నూటికి 87 హిందూదేశపు మిల్లుబట్టలు బొంబాయి ఆహమ్మదాబాదులలో తయారగుచున్నవి. హిందూదేశములో 1876 సం॥లో 47 మిల్లులుమాత్రమేయుండెడివి. 1919 లో 260 మిల్లులుగలవు. ఇటీవల క్రొత్తవి వేచుచున్న సంకతి వార్తాపత్రికలలోని ప్రచురణవలన తెలియుచున్నది. దొరతనము వారికిమిల్లులపై వచ్చు పన్నులధనముగూడ హెచ్చుచున్నది. 1900 సం॥లో 14 లక్షలరూపాయలు పన్నులుగా పరిశోధింపబడెను.

మరొకసంతి మనము తెలిసికొనవలయును. మనదేశములో దిగుమతియగునూలుకంటే చాలమట్టుకు ఎక్కువ తయారగుచుంటున్నగాక, ఈమిల్లులు హిందువులచేతనే చాలమట్టుకు నిర్మింపబడి, హిందువులకనే నకుపబడి, హిందువులకే ఆలాభములను చాలమట్టుకు చేరివేయుచున్నది. బొంబాయిలో పూర్వము గా హిందువుల మిల్లులు 110, హిందువులు ఆంగ్లేయులు కలసినిర్మించిరి 25, పూర్తిగా ఆంగ్లేయులమిల్లులు 12. ఓటిలో 48 లో తప్ప తక్కినమిల్లులలో మేనేజర్లు హిందువులే.

ఇంతేకాక కార్మికుల సంఘములవారు మగతులకు ఇటువైపు స్వదేశమిల్లులనుగురించి కావలసిన సంగతులను తెలియజేయుచురని వినుచున్నాము. కార్మికులవారుగాని, తదితరులుగాని స్వదేశములు, బట్టలు మొదలగునవి తయారుచేయు యంత్రముకాలల చిరునామాలను అచ్చొత్తించి, చతుకగా అమిత్తన ప్రజలకు, తేలియ ఉపకారమై, స్వదేశోద్యమమునకు తోడ్పడగలదు. వాటిలో మూలధనము స్వదేశమైనకానిది, మేనేజర్లు దేశియులైనది గానిది స్పష్టముగ వ్రాయవలయును.

అద్వైతీ శేషగిరిరావు.

బొంబాయి విద్యార్థులు

యువరాజుగారికి నెనేటుల శతమున సన్మానపత్ర మియ్యబడునుగాని విద్యార్థుల శతమున గాదు. యువరాజుగారిని దర్శించుటకు మాత్రమే విద్యార్థులు పిలువబడిరని బొంబాయి విశ్వవిశాలమును విజప్తాను కళాశాలాధికారుల కందరిని వాసెను.

మంటవము తిగులబడుట

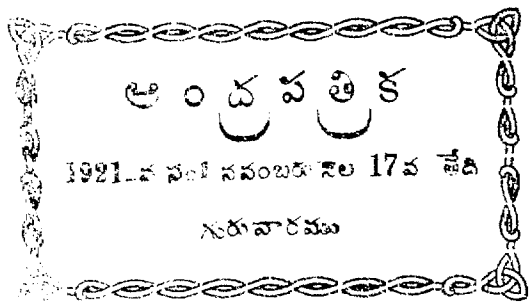
బొంబాయి ఉత్సవములో నొకమండపమున 15 క తేడి రాత్రి మంటలు లేచివి. 250 రూపాయల నష్టము కలిగినది.

బొంబాయి స్త్రీలసభ

యువరాజురాకను బొంబాయిపౌరుల పేట ముగ్గునిసిపలు వారు యువరాజుకు సన్మానపత్రము నిచ్చుటను ఆత్మేపించుటకు బొంబాయి స్త్రీలు సభిచేసిరి. ఆసభకు విస్తారముగా ప్రజలవచ్చిరి. చాలమంది స్త్రీలును కొందరుపురుషులును గూడ నుపస్థిసింపిరి. అన్ని భాతుల స్త్రీలును వచ్చియుండిరి. సభ ముగియగానే వాగందరు సూరేగురు సాండుహర్షు విధిగుండ మాధవ శాగుకు వెల్లిరి. హైందవ స్త్రీలు తక్షణగూర్జునీధికోరకు దేవాలయమున ప్రార్థనల గావించిరి. స్త్రీలందరును వంటిరులును ఖదరు బట్టలనే ధరించిరి. ఆయా కే గింపు మాడముచ్చటగా నుండెను. పిన్నుట వలంటీరు దళములు మహా తృగాంధీకి జము అని వైవారము చేయుచు నూరేగిరి, స్వాగతోత్సవములకు పోవుట పాపమని పోధించిరి. వారు ప్రతిదుకాణమునకు పోయి దుకాణములను 17 క తేడిని మూయవలెనని పోధించిరి.

ప్రభు మవల్నాడు తా. గ్రామోన్యోగ మహాసభ: ఈసభ ఈనెల 19, 20 తేదీలయందు గంగవర గ్రామంలో మహర్షి యాస్వతథం బ్రాశ్రమంలో మ. రా. రా. గుడె వెంకటరామయ్యగారి ఆధ్వర్యమై క్రింద జరుగును.

విషయములు:— 1 తీర్థముల ఆధిష్టాన్ని గురించి 2 వారసత్వపు హక్కులను నిలుపుకొనుటను గూర్చి 3 దొరతనమువారు చేయదలచిన గ్రామములకలపుటలను గురించి 4 గ్రామస్తులంశ్రకముగా చేయవలసిన పనులుగాక యితరపనులు చేయటము గురించి 5 యింకాముఖ్యమగుమనకు సంబంధించిన విషయములను గురించి 6 చర్చ చేయబడును. ప్రతినిధియము రు1-4-0 భోజనాది తనకులు వుచిరముగా నేర్పరచబడును. గోపరాజు జనవరాజు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు.

మతస్వాతంత్ర్యము

మతస్వాతంత్ర్యము భారతవర్షమునం దెంత ముఖ్యమగుదో, ఆవిషయము రానురాను కరీ యును వచ్చుచున్నది. ప్రత్యేకముగాను బోధించెడి పాఠశాలలలో, ఇతరముగ్రంథాలను చేర్చుకొను నపుడు, ఆమతస్థుల ఇష్టములేక వారికి బలవంతముగా మతబోధ చేయుటాదనము, మతస్వాతంత్ర్యపు విధులలో ప్రధానమునొంది. ఆంగ్లదేశము నందు ఇటీవలమతస్వాతంత్ర్యము గలదు హిందూదేశము నందంతవరకును, ఈ స్వాతంత్ర్య మొనగియుండలేదు. ఆంగ్లవిద్యను ప్రవేశపెట్టినప్పటిను, విషయమునకు పాఠశాలలను స్థాపించిరి. విద్య గొలుపుటయు, తమ మతముగోని కితియల తేర్చుకొనుటయు గూడ విషయముల ఆశయములై యుండెను. మొదటివని రెండవవనికి ఉపాంగముగ నుండెనని చెప్పినను చెప్పవచ్చును. విషయము పాఠశాలలలో జరిగెడి హిందూబాలురకు తగినద్రులకు ఇష్టము లేకున్నను వారి యంగీకారము గైకొనకున్నను, క్రైస్తవమతమును బోధించుచుండిరి. బైబిలును వారు తప్పక చదవవలసివచ్చెను. ఇంటిటితో బోధ, విద్యార్థులమతమును, ఆచారములను వెమభాషానాగరిక ములను నిరసించుట గూడ జరుగుచుండెను. ఇట్టిగుడ్డినితాళకాలమునుండియు ప్రబలియుండెను. గ్రాంట్ల మూలమున, విషయము ప్రత్యేకమునకు ప్రభుత్వము వారు ప్రోత్సాహ మొనగించుచుండిరి. ప్రభుత్వధనము విశేషముగ హిందువులనుండియే గైకొనబడుచున్నపుడు, ప్రభుత్వ మిచ్చుకీ గ్రాంటులు మతస్వాతంత్ర్యమును సంక్షేపించుట కుపయోగపడవలెను. విషయము పాఠశాలలు ఇతర మతముల వారికి గూడ నిర్బంధముగ మతబోధ నేయునెడల, అట్టి ప్రత్యేకమునకు ప్రజలద్రవ్యము నాపివైచుట ధర్మముగనుండును. ఈవిధములయెడల, విషయము ప్రత్యేకమునకు మతస్వాతంత్ర్యమును గౌరవించుట కిష్టపడును. ఇట్టి సంస్కరణమును ప్రవేశపెట్టవలయునని, ఎంతకాలమునుండియో సంస్కర్తలు మొరబెట్టుచున్నను, ఇంతవర కది సఫలముగాంచలేదు.

ఇప్పుటికియినను, నట్టి సంస్కరణమును శాస్త్రీంచుటకు వీలగునని తలంచు సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు మొన్నటిదినమున మద్రాసు శాసనసభలో మతస్వాతంత్ర్యము సంగీకరించని ప్రత్యేకమునకు గ్రాంటుల నియమాదిన తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. మతస్వాతంత్ర్యము గూర్చి నాగరికప్రపంచ మంతయు, ముందగువైచుచుండ, మద్రాసు శాసనసభ్యులు ప్రతిము ఒక చుడుగైనను ముందుకు బోవక తీర్మానమును నిరాకరించి, పేరు దక్కించుకొనిరి. యూరపియును పాఠశాలలలో నిట్టి ఏర్పాటు మద్రాసు రాజధానియందును కలదు. ఈ ఏర్పాటును విషయము పాఠశాలలలో ప్రవేశపెట్టుచో, పాఠశాలలను మూసివేయవలసివచ్చుననుట విపరీతముగ నుండకమానదు. యూరపియునునున్న

పాక్కు భారతీయుని కేల ప్రసాదించగూడదో తెలియదు. అన్యమతమును బోధించునపుడు, యూరపియును తండ్రి తనబాలుని బంధనకర్తలేను. భారతీయునికీమాత్రము అట్టిపాక్కు లేదు. మతసహన మెరుగక, ప్రాచ్యఖండవాసులమతములను గౌరగానివని వలికిన దినములలో, విషయము లిట్టి నిరంకుశపు అధికారమును చలాయించుచుండిన ఆఫ్ఘము లేదు. ఇప్పుడు, చాలవర కభిప్రాయములు మోసవి. కొందరు మిషనరీలు నయితము వరమతములలో మంచిగలదని గ్రహించుచున్నారు. ఈకాలములో నింకను, పాఠశాలలలో మతస్వాతంత్ర్యమును ప్రవేశపెట్టుట కంగీకరింపకపోవుట, అల్పదాముకము. వెంటటరమణయ్యగారి తీర్మానము నెదిరించినభయము, కనువిచిత్రవాదముల నలిపిరి. బ్రాహ్మణ్యబ్రాహ్మణేతర వివాదమును కొందరిందులో సముతమునిలకొంచిరి. వర్ణభేదవిషయములున్నను, హిందూమత స్వాతంత్ర్యసంరక్షణము తమకు గూడ ధర్మమును సంగతిని జన్మనుకక్షమువారు గ్రహించరయిరి. తనికాచెలంచెట్టిగా రీవిషయమై ముచ్చటించుచు ఈ తీర్మానము గావించుచో బ్రాహ్మణేతరవిద్య యంతరించునని చెప్పిరి. విషయములే లేకబోయినచో, తా మిస్థితిలోనుండియుండ మిగిలి.

విషయములే లేనిచో, హిందూదేశ పరిణామ మేలరున నుండెడిచో వితర్కింప నవసరములేదు. విషయమువిద్య లేనిచో, దేశనాగరిక మభివృద్ధిజెంది, దేశభాష అభివృద్ధి గాంచెడివనియు, పరాశీరభాష మితగ బెరిగియుండెడిది గాదనియు, స్వాతంత్ర్య సిద్ధికిని నాటకము లుండెడివి గావనియు వలువురు అభిప్రాయపడుచున్నారు. విషయమువిద్య వలన, మేరుపుపర్యంతము దొరకెనని తలంచినను, నాగరికదేశమునం దుండగిన సామాన్యమత స్వాతంత్ర్యమును విషయము ప్రత్యేకమున లంగీకరింప గూడదనుట విరుద్ధము. రివరెండుమెట్టనుగానుకడు దూరము ముచ్చటించిరిగాని, ఆంగ్ల దేశమునం దిట్టి స్వాతంత్ర్యముండ హిందూదేశమునంజేల యుండగూడదో సమాధానము తిన్నగ దెలుపబాలక బోయిరి. విషయములేలేమేల్ల సీతీర్మానమున కడ్డముగ దెచ్చిపెట్టుట, దీని నెదిర్చిన వారి హేతువాదము నిస్సారమని తెలుపకనే తెలుపుచున్నది. ప్రస్తుత విద్యావిధానము లోప భూమివమని వలువు రంగీకరించుచున్నారు. ప్రస్తుత శాసనసభల మూలమున అట్టిలోపములు తొలగిపోవునను నాశ కవకాశము లేదు. మత స్వాతంత్ర్యమును హిందూదేశము ప్రేమించి గౌరవించును. రాజకీయవిషయములం దేమి, విద్యా విషయమునం దేమి, మతస్వాతంత్ర్య మున్నగాని, దేశమునం దభివృద్ధి కనకాశము లేదు. కలువిధ మతములను ఎట్టి సంఘర్షణ లేక, హిందూదేశ మున వ్యాప్తిగాంచుచున్నవి. హిందువులు అన్య మతస్థుల విశ్వాసములను గౌరవముతో జూచుచుండును. ఈ దేశమున పాలకజాతివారు మతమున క్రైస్తవులు, ఇతరమతములయెడజాకవలసిన దృక్పథమునందు, వారు హిందువులకన్న గూడ నెక్కుడు జాగరూకతతో మెలగవలసిన యావశ్యకత గలదు. విజ్ఞేయియా రాజ్య ప్రకటనము, మతస్వాతంత్ర్యమును ఖండితముగ సూచించి యుండెను. పాలనాధికారము సవకాశముగ గైకొని, మతవ్యాప్తికి తోడ్పడిరను అనుమానము నకు తావు లేకుండ తేసికొనుట ప్రభుత్వధర్మము. విద్యాప్రవేశప్రపలలో మతస్వాతంత్ర్యపు ఏర్పాటుండవలయునని గొంతు బొంగురుబోవునటుల, ఎంతకాలమునుండి యుచుచున్నను లాభము

గలుగకపోయెను. స్వరాజ్యసిద్ధివలన గాని, ప్రజాస్వాతంత్ర్యమునకు రక్షణ గలుగదని కరతలామలక మగుచున్నది.

అల్పస్థుల ప్రయత్నములు

ఇర్లండుసమస్య ఈ మారయినను పరిష్కారము గాకొండ, అల్పస్థులపక్షమువారును యూనియన్లును భగిరథప్రయత్నముల నాచరించుచున్నారు. ఇర్లండున కంతకును ఒక్క పార్లమెంటుసభ యుండురీతిన సమాధానపడవలయునని లాయడు జార్జిగారు కలుసుకుంపుటతో అల్పస్థుల మంత్రులకు ఆగ్రహవేళము పెరిగెను. యూనియన్లు పక్షమునకు నాయకత్వము వహించుచు ఇర్లండునకంతకును ఒక్కపార్లమెంటు ఉండుట కంగీకరింప చేంబల్లేరుగారికి వీలులేదనియు, వారి యభిప్రాయ మేమియునదియు ప్రచురింపవలసినదనియు, తొందర పెట్టుచున్నారు. అనవసరముగ తొందరపడవలదని చేంబల్లేరుగారు మందలించుచున్నారు. లివర్ పూలులో నిన్నటిదినము యూనియన్లులసభ జరిగియుండును. వారేమి తీర్మానించిరో తెలియదు. చేంబల్లేరుగారి సవమాన పరుమటకు కొందరు సవరణల నుపపాదించెదరు. కొయలివను ప్రభుత్వమువారు అల్పస్థులను విశ్వాసద్రోహ మొనర్చిరని, అల్పస్థులమంత్రులొకరు గగ్గోలుబెట్టిరి. ఆస్పిత్తు ప్రభుత్వమువారిని గూడ అల్పస్థుల ప్రభుత్వమువారు వెరుక నిటులనే తూలనాడియుండిరి. ఇర్లండు సమస్యపరిష్కారముగ సమయమునకు, అల్పస్థుల నాటక మడ్డమునచ్చుటయు, బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు దానికి లేనిపోని ప్రాముఖ్య మొనగుటయు సంభవించుచున్నది. ఈమారయినను, వేరుగ జరుగునా, లేక లాయడు జార్జిగారు లొంగిపోయెదరాయని ప్రపంచ మెరుజూచుచున్నది. లాయడుజార్జిగారు తమకట్టుదలను వీడక యూనియన్లుల బెదిరింపులకు లోబడక నిలిచియుండుచో, ఇర్లండుసమస్య తప్పక పరిష్కారముగాంచును. ఎన్నిక లొకవేళజరుగుట యవసరమయినను, జరుగవచ్చును. అప్పుడు ఇర్లండువిషయమై దేశమున కెంతటి అభిమానము గలదో బయల్పడును. ప్రతికూలురశక్తి దెలియును. ఈమాత్రేకారణముచే నయినను, ఆంగ్ల దేశము ఇర్లండుసమస్యను మరల త్రోసిపుచ్చుచో, సమాధానము గుదురుట కవకాశము తొలగెనని ఎంచవచ్చును. పురాతనప్రపంచమునకు జెందినయూనియన్లులహితము సకాలమున పాటించుట, ఆంగ్ల దేశగౌరవప్రతిష్ఠకు భంగకరము.

తూర్పుఆఫ్రికా భారతీయులు

నైరోబీ భారతీయసభ, భారతీయుల యుద్దేశమును స్పష్టపరచెను. కార్యదర్శి వంపిన వార్త యందు, నాగరిక మన నెద్దియో నిర్వచించబడెను. ఎవడు తమకు దాము సంపాదించుకొని, తమ ఆస్తిని కాపాడుకొందురో, ఒకరితోనొకరు పోరాడుకొనరో వారు నాగరికులను సామాన్యపాశ్చాత్య నిర్వచనమును సంఘమువారవలంబించిరి. ఈనిర్వచనముబట్టి నాగరికమున యూరపియునులకు భారతీయులు దీసిపోవరు. అందుచే వారితో సమానపు హక్కులను గోరిరి. ఈసమస్య యంతయు పరిష్కారమగువరకు తాము శాసనసభలో ప్రాతినిధ్య మంగీకరింప మిగిలి. ఏజాతివారి నయినను ప్రత్యేకముగ నెక గూడెమున నుంచుట కుపకారదనిరి. యూరపియునులకు ఉన్నతభూములను రిజర్వ చేయరాదనిరి. ఏసంఘమునకును భూమిని ప్రత్యేకింపగూడదని ఖండితముగ దెలిపిరి. భార

తీయ సంఘమువారు దృఢపత్రములు యున్నారు. తొలగించిన అన్యాయమునంతను తొలగింపుడు. లేదయెడల రాజీకి వీలు లేదని వారు చెబుచున్నారు. కమిషనరులపై గల మోజు తీరింది. వాటికి రాయలుకమిషనుతో బనిలేదు. కమిషనరులవల కార్యసిద్ధి దూరమగుటదప్ప వేరులాభములే దని, వారు గ్రహించిరి. భారతీయులస్థితిని చూడబోయిన, ఆంధ్రానుగారు ఉగాంధాకు వెళ్లటచుండగ యూరపియనులొకరు వారిని అర్ధరాత్రివేళ లేపి బాధపెట్టిరి. వారిపుడు ఆస్పత్రియందున్నారు. తూర్పుఆఫ్రికాభారతీయులు తమ స్వత్యములను కాపాడుకొనుటకు దీక్ష బూని యున్నారు. భగవత్పూజవలన స్వరాజ్యము త్వరలో సిద్ధించునని, విచేతములందలి భారతీయుల కడగండ్లు రూపుమాయగలవు.

రాబోవు కాంగ్రెసుసభ: సంగీత సమావేశము

ఈమారు జరిగెడి కాంగ్రెసుసభలో బాటు, సంగీత సమావేశమును, సంగీత ప్రదర్శనమును జరుగునని విచారణ కెంతయు సంతసించుచున్నాము. సుప్రసిద్ధులగు విద్వాంసులందరును విచ్చేయుదురని యూహించుచున్నారు. సంగీతవాద్య విశేషములను ప్రదర్శించెదరు. దేశీయ మాసాంతిములోపల స్వరాజ్యము లభించునని దేశ మెదరు జూచుచున్నది. ఈకోర్కె సిద్ధించుచో, దేశము మహాదానందము జెందును. సంగీత సమావేశ మట్టి యానందమునకు వన్నెదెచ్చును. సంగీత సమావేశము నాసమయమునం దేర్పాటుకీయుట, ఎంతయు సముచితముగనున్నది. సంగీతవిద్య, తగు ప్రోత్సాహములేక కృశించుచున్నది. దేశీయలను పురుషధరింపవలె నని, కోరుచున్న నీసమయమున సంగీతకళకు ప్రాముఖ్య మొనగుట యావశ్యకము. సంగీతమునందు, ఆదర్శముగలదు. విచారమున నున్నవారికిది విచారముబావును. భక్తులకిది పరవశుల గావించును ఎల్లర నది రంజింపజేయును పుణ్యక్షేత్రమునగూడ సమ్మోహింప జేయగలిగిన ముండ్ల గానిరవముచే, నెందరు వెతుక తరించి యుండిలేన? స్వాధీనభారతవర్ష ముద్భవింపనున్న ఈసమయమున సంగీతవిద్య నూతన కళతో వెలుంగకమానదు. హిందూదేశము ఆధ్యాత్మిక సిద్ధిని గాంచుటకు, నావిద్యవలె యాకీర్తింకు వచ్చిన దింకొకటి లేదు. ఆంధ్రదేశముగూడ తన సుప్రసిద్ధవిద్వాంసులను ఇంటి సంగీతసమావేశవిజయమునకు తోడ్పడుట ధర్మము. అహమ్మనా బాదుసభలు శ్రవణానంద, నయనానందముల నిచ్చి, ప్రమోదిము గూర్చుగాక!

ఆంధ్రవాణిపత్రిక

ఆంధ్రవాణిపత్రిక గురించి, శ్రీమాన్ శశి భూషణ ధో. మహాశయోగారు తానననభలో తెల్పిరి. వెనుకకుక్రింద 500 రూపాయల సెన్సూరీటీ నీయవలయునని కత్రికాధికారి గంజా మజిల్లా మేజిస్ట్రేటుగా రిడిగ్ గాయని యడుగగ అడిగినటుల క్రభుత్వమువారు చెప్పిరి. వెనుక ఆక్తును రద్దుజేయవలయునని సూచన లుండగ, జామీను నెలకొల్పిన యడుగగ, కత్రికలోనివ్యాసములు కారణమున సూచించెను. ఈజవాబు చిత్రముగనున్నది జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు పీఠ్యులను యుత్తరువును రద్దుజేసికొని, పేదరును ప్రకటింప నిచ్చురాయని యడుగగ, పాకిస్థాన్ వచ్చిన మేజిస్ట్రేటు ప్రకటించిచ్చిరి తెలపేరి. కత్రికా శాశిండు వినుయిన వాగ్దానముజేసిండుననా లేక జిల్లామేజిస్ట్రేటుగారు తిరుతిప్పు సంగీకరించుటచే తనా క్షులు జరిగెనని యడుగగ, వెనుకకు రద్దు

గానుండుటచేతను, అస్థిభూ సెన్సూరీటీ ఆర్డరు ఆనవసరమగుటచేతను, దానిని తీసివైచినటుల జవాబుచెప్పిరి.

స్థానిక వార్తలు

పశ్చిమ తమిళ జిల్లాల దివ్యజ్ఞాన సంఘము:— ఈసంఘముయొక్క ద్వితీయవార్షికోత్సవము సేలమునందు ఈనెల 19, 20 తేదీలలో దివ్యజ్ఞాన భవనమున జరుగును. పి. జనరాజు తానగా రధ్యతత వహించును.

ది వలంటీరు:— ఇది ఉయ్యవారపత్రిక చెన్నపురిలో ప్రకటింపబడును. దీనికి పి. పి. ఘట్టలాగారు ముద్రాపకుడుగా మహమ్మదు అమీనాళీగారు ప్రకాశకుడుగాను 16 వ తేదీన వైకోర్టులో వ్రాసియచ్చిరి. జాతీయ వలంటీరు వర్గములకొరకీ ప్రకటింపబడుచున్నది.

అజదుహిందువత్రిక:— ఈఉయ్యవారపత్రికలో గా చెన్నపురిలో వెలువడును. మహమ్మదు అమీన అలీగారు ముద్రాపకుడుగాను మహమ్మదు అబ్దుల్లహ్ తిఫ్త ఫోకీగారు ప్రకాశకుడుగాను 16 వ తేదీన ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో వ్రాసియచ్చిరి.

జైల్ల విచారణసంఘ నివేదికము:— సివిల్ జైలు జైలుగ్రంథాలయములలోని పుస్తకముల నుపయోగించు కొనుటకును, తమఖర్చులపై దెప్పించు పుస్తకములను వారాపత్రికలను దెప్పించి చదువుకొనుటకును గృహములో నాడుకొను నిరపాయకరములగు నాటల నాడుకొనుటకును అనుమతి ఈయబడెను.

పాంచాల పరాధవము:— గుంటూరులో డి. పుండరీకాచారిగారిచే రచింపబడి చంద్రికామద్రాక్షరాలలో ముద్రింపబడిన పాంచాల పరాధవ మను పుస్తకముయొక్క ప్రతులన్నియు ప్రభుత్వమువారు వశపంచుకొన వలెనని మదరాసుదొరతనమువారు తీర్పు జేయుచున్నారు.

సహాయార్థ ప్రదర్శనము:— ఆంధ్రజాతీయకళాశాలసహాయార్థము బ్రహ్మశ్రీ, మహాపాధ్యాయ వేదం వేకటరామరావుగారివారిచే వింఛితమగు ప్రతాపదుర్దీయనాటకమును గతిసంకల్పమున కన్యాశుల్కనాటకమును చాల ప్రశంసని యునుక ప్రార్థించి మెప్పుండైన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలు విక్టోరియా పురస్కరించుచు: 1921 సం. నవంబరు 20 తే. అదివారంనాయం త్రము 4 గంటలకు ప్రదర్శింతురు.

రాట్నములు-సన్ననూలు:— చెంగల్పట్ట జిల్లా పాశ్చిమతాలూకా ఆరిజిగ్రామమున తూటపిడిలో తూటవర మూర్తిసెట్టిగారియొద్దను గట్టు సమశ్చివాయసెట్టిపిడిలో తూట సువ్వాసాయలు సెట్టిగద్దరు. పూర్వము చేతితో వడకనయంచి సన్ననూలు ఉన్నది. దానిలో పూర్వము ఆలిగ్ననిట్టులు సేసెడివారు ఇప్పుడు పోయి మాడవలె ననిక ఆనూల వారివద్ద దొంతును.

చెన్నపురిలిబరలులిగు:— ఇండియా ప్రభుత్వమునకు చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వము చెల్లించుచున్న కప్పుమును గూర్చి పంజాబ్ ప్రభుత్వమువారా కప్పుము చెల్లింపనక్కర లేదని తీర్మానించినట్లు చెన్నరాష్ట్రమువారుగూడ చెల్లింపన కక్కరలేదని స్థిరపరచవలె నని చెన్నపురికానసభలో సుపపాదింపబడిన వ్యాయమగు కానమును చెన్నపురి లిబరలులిగువారు బలపరుచుచున్నారను లింతి. రైతు కార్యదర్శి జి. పి. నరేశను గారు ఇండియాదొరతనమువారికి పంపిరి.

ఆంధ్రవీరులు:— పెంగళూరు పురంబున రానున్న క్రిష్ణచక్ర సెలవులలో, అఖిలభారత శరీర వ్యాయామ పోటీ పోటీలు జరుగునున్నవిగాన మన ఆంధ్రవీరులు బలాతియములను మాత్ర సమయమేతెంచెను. పరరాష్ట్రముల సమయకేం బతి శయింప ప్రార్థితులు. బహుమానములు చాలావిలువగలిగి, సత సింపతేయుంట్లైంప. ప్రాధెసరు మల్లిసెట్టి కృష్ణారావు గారు కార్యనిర్వహకవ్యమును బూసిరి. విద్యార్థులు తమచాక చక్రమును చూపి, ఈరాష్ట్రవాసుల మెల్లొకట ప్రార్థితులు. —చంద్రమౌళి అప్పారావు.

చెన్నపట్టం లిబరలులిగ్నేటి అన్నదాన సమాజములో 12 తేదీ మురుగేశమొదలిగారివల్ల భార్యతల్లిదండ్రులకు రెండవ సంచ త్వము 50 రీబిటును రంగసామిశెట్టిగారివల్ల ద్వందకి గాను 50 మంది బిడలకున్న 18 తేదీ సమాజం వారివల్ల 50 మంది లక్ష్మీనారాయణశెట్టిగారివల్ల ఆశ్వని సత్త్రమునకు 25 మంది కన్ని 14 తేదీ టి. ఎమ్. గోవిందుసామిశెట్టిగారివల్ల భరణికిగాను 25 మందికిన్ని 15 తేదీ విజయనగం గోపాల్ శూరు ప్రవల్లె టురుగారివల్ల 67 మందికిన్ని రుక్మిణి అమ్మ 25 మందికిన్ని 16 తేదీ స్వామి క్రిష్ణయ్యగారివల్ల తదిదమునకు 25 మందికిన్ని అప్పాసామిశెట్టిగారి 25 మందికిన్ని కృత్తికగాను భోజము పెట్టుబడెను. అమ్మశివాయమ్మ 19 బిడలకు అన్నము పెట్టు బడెను.

నిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘము
కడచిన సోమవారమునాడు మ-రా-రాశ్రీ యస్-కస్తూరిరంగ అయ్యంగారి యగ్రాసహాధిప్యమున జరిగిన మహా జనసభయందు ఇందుక్రింద పేర్కొనబడిన మహాశయలు వై సంఘమునకు కార్యనిర్వాహకసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.
అధ్యక్షులు- ఎస్. సి. శంకరనాయుగారు
ఉపాధ్యక్షులు- యస్. కస్తూరిరంగ అయ్యంగారు
రావుబహదూర్- వి. గోవిందస్ గారు.
కార్యదర్శి- రావుబహదూర్- జి. నారాయణస్వామి శ్రేష్ఠిగారు.
సహాయ కార్యదర్శి- డి. ఎ. గోపాలకృష్ణరావు గాయుడుగారు.
కార్యనిర్వాహకసభ్యులు- వి. రాధాకృష్ణయ్య పంతులుగారు- యస్. సోమసుందరం పిల్లెగారు- పి. రంగస్వామి అయ్యంగారు- రావుసాహెబ్- జి. వెంకటపతి నాయుడుగారు, భాక్-బహదూర్ సాదుల్లాబాచాస్స సాహెబుగారు- వి. జి. వాసుదేవపిల్లెగారు- బ్రహ్మానందస్వామిగారు.

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారి కేసు.
టమిళనాడు ప్రకటలో 12-6-21 వ తేదీన ప్రకటింప బడిన 'స్వతంత్రత్రయం' మన కన్నీక గల వ్యాసమునందు రాజ ద్రోహము కలదని డాక్టరు పి. వరదరాజులు నాయుడుగారి విూత తేబడిన కేసును సేలములో జిల్లా మేజిస్ట్రేటు విచారణ నేసి తీర్పుచెప్పెను. ఆవ్యాసమును ముద్దాయి వ్రాయలేదు. ఆతడు ఆ వ్యాసమును తన పత్రికలో ప్రకటించినందుకే 124 ఏ, 168 ఏ శెక్కుల ప్రకారము కేసు చెయబడిటకు చెన్నపురికోరతనమువారు తీర్పు లిచ్చిరి. ఫిర్యా దీలపక్షమున 8 గురు సాక్షులువిచ్చిరి. వారు చాల లిఖితములను వాఖలుచెసిరి. ముద్దాయియే బాగ్యుడని రుజువైడి. తనకు బాధ్యత లేదని ఆతడు రుజువుచేయలేదు. "స్వాతంత్ర్యము సకల లగు వారికిందరికిని ఉన్నవాళ్ళు అని అందు వ్రాయబడెను. స్వాతంత్ర్యము కొరకు ఆ మెరికాయుట లీ మొదలగుదేశములందు జరిగిన యుద్ధములనుగూర్చి వివరింపబడె ను. 1857 లో జరిగిన పరీనర్తనముగూడ స్వాతంత్ర్యసంగ్రామమే గాని అందు విజయము కలుగలేదు అని వ్రాయబడెను. ప్రస్తుత రాజకీయాందోళనముగూడ స్వాతంత్ర్యసంగ్రామమే. దేశీయులందరును దాస్యస్థితియందున్నారై. పాశ్చాత్యులవలన అన్నివిధముల ఆనమానములను అపకృతులను పొందుచున్నారై. పాశ్చాత్యులు భారతీయులను కష్టభూతుల గావించి నిరాయుధులంజేసి స్వాతంత్ర్యముల హరించిగాన భారతీయులందరును మరల నాస్వాతంత్ర్యమును నిడయ ప్రయత్నింపవలెనని అందు వ్రాయబడెను. ఈవ్యాసము ప్రభుత్వముపట్ల ద్వేషమును కలిగించుచున్నది. ముద్దాయి ఏమియును నాదించలేదు. గాన 9 నేలలు కడకకొ విధించితి నని తీర్పుతో మేజిస్ట్రేటు వ్రాసెను.

కలకత్తాలో హరతాళము
17 వ తేదీన యువరాజుగారు బొంబాయిలో దిగుదురు గాన ఆనాడు హరతాళమును జరిపవలెనని రాష్ట్రీకు కాంగ్రెసు భిలాభతు సుఘముల కార్యదర్శులు 16 వ తేదీన కలకత్తాలో హిందీ-పురుష-వంగభాషలలో కరపత్రములను ప్రకటించిరి. 16 వ తేదీ మధ్యాహ్నము రెండు గొప్పభలు జరిగినవి భారతీయప్రజలు దారిద్ర్యమున మునిగి యున్నారై గాన నింకుశధికారులొనరించుచున్న వ్యవస్థలలో కల్పించు కొనజాలరని యువరాజుగారికి స్పష్టపరుచుటకు హరతాళమును జరుపవలెనని పలువురువ్యవసించిరి. భిలాభతు వలంటీరులు బాగులువీరి వీధులవెంట నడచుచు దుకాణదారలు దుకాణములను మూయవలెననియు ఏ బడ్డను నడుపరాదనియు బోధించిరి.

మదరాసు శాసనసభ

బుధవారము మధ్యాహ్నము

ఫలహారానంతరము

పాఠశాల బాలుకు పరమతబోధ

ఈ తీర్మానము మీద నిన్న మధ్యాహ్నమునుండి దీర్ఘమైన చర్చ జరుగుచున్నది. శాసనసభ ఫలహారానంతరము 2 గంటల 35 నిమిషములకు సర్ పి. రాజగోపాలాచార్యులుగారి అధ్యక్షతన సమావేశము కాగానే, ఎ.టి. పామరంగారెడ్డి చెప్పిరి. “క్రైస్తవులు ఇతరులను నిర్బంధించి మతబోధ చేయవలయునని ఉద్దేశించరు. ఎచ్చటైనా ఒక క్రైస్తవపాఠశాలలో నెక్కువమంది విద్యార్థులు హిందువులుగా నున్నచో, వారు ఈ తీర్మానము సంగీకరించినయెడల బహుశః డ్రైవింగ్ రిగ్రులకు రారు. అంతట ఆ పాఠశాలలను మూసివేయవలసి వచ్చును. హిందువులే బాధపడుదురు.”

టి. యం. అనుమతిపట్టి గారు “మేము క్యాథలిక్కులము. మామతబోధను నిర్బంధముతో నేర్పము. క్యాథలిక్కులకు మాత్రమే నేర్పదము. ఈ తీర్మానము సంగీకరించిన ఎడల, వాసాదర మివ్వవలసి నేనులు తమవిద్యాలయములను కనిపెట్టవలసియుండును గాన నేనీ తీర్మానమునకు ప్రతిఘటన వహించవలయును.”

గౌ. రిటిల్లేల్స్ (డైరెక్టరు):— నేనీ సమస్యకు సంబంధించిన విద్యార్థులను గురించి మాత్రము ప్రసంగించెదను. నిర్బంధముతో మతబోధనిచ్చు పాఠశాలలకు ప్రభుత్వము వారేమాత్రము గ్రాంటు నియోజకత్వము ఈ తీర్మానము కోరుచున్నది.

సభ్యులు తమవాదములలో రెండు ముఖ్యమైన అభిప్రాయములను గమనించిరి. సామాన్యవిద్యయే మనవిద్యార్థులకు చాలును. మతబోధ అవసరములేదని కొందరు తలచిరి. మతము, గుణము, ఆధ్యాత్మికము, నీతిబోధ లుంటేగాని విద్యార్థినివ్వబాగును కుదురదని మరొకందరు తలచిరి. ప్రభుత్వమువారు మాత్రము సామాన్యవిద్యనుగురించి కొన్ని ఏర్పాట్లను గావించిరి. మతవిద్య, నీతిబోధ, ఆధ్యాత్మికపఠనము మున్నగువి సామాన్యవిద్యతో బాటు నేర్పవలయునని ప్రపంచసభము ఉద్దేశించుచున్నది. ఇటీవల చూపాఠశాలలో ఇటీవలివిద్యార్థులను ప్రవేశపెట్టిమి. ఈరెండు సిద్ధాంతములు కలిసినవిద్యయే సుత్తమమైనది. ఈ శాసనసభలో వివిధభాతులవారు, వివిధమతస్థులు, వివిధసభ్యులు వారు సభ్యులుగా నున్నారు. వారు ప్రభుత్వపాఠశాల లందు ఏదో ఒకమతమును బోధించుట కంగీకరించరు. పాఠశాలలో ఏదైనా విద్యను నేర్పవలయునో పాఠశాలాధికారులు తీర్మానించవలసియుండును.

ఎలిమెంటరీవిద్యార్థులు చర్చింపబడినప్పుడు ఈ విషయమై సభ్యులందరూ ఒకసమాధానమును కుదుర్చుకొనిరి. దానినే నెకంబర్ విద్యకు అనువర్తించ చేయవచ్చును. ఒక గ్రామము దేశపాఠశాల లున్నయెడల అచ్చట పాఠశాలకు మతబోధను గురించిన నిబంధనల నేర్పవలయు అవసరమని తీర్మానించబడెను. రెల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలను ఇచ్చినచో పాఠశాలకు బంతుట కట్టిగ్రామములో పిల్లలను, ఒక సే పాఠశాలఉండే గ్రామములో రెల్లిదండ్రులు న్యాయముతో మాట్లాడి, వాదబాదులకు మతబోధ నిర్బంధముండవలె చేయవచ్చును. పాఠశాలాధికారి అట్లు చేయుట కంగీకరించిన యెడల, ప్రత్యేక నిబంధనల వసరములేదు. వారు పట్లంగిరించినో, ఏమి చేయవలయును? పాఠశాలాధికారులు ఈ తీర్మానము కోరు నట్లు చేసి తీరవలయును. లేదా గ్రాంటును గోల్పోవలయును. అని మనము ఆశ్చర్యపడుట లేదు. గ్రామముగా నుండును. బాలకు లేలాగు పరమతబోధ నిర్బంధములేకుండ చేయగలమో మనమింక శాంతముగా నాలోచించలేదు.

భారతదేశమందు మిషనరీలలోపడ నశేషము నిర్బంధముతో బాలకులకు తమ మతమును బోధించవలయునని కోరరు. మనస్సాక్షికి స్వాతంత్ర్యము నిచ్చించుటకు పాఠశాలలకు గ్రాంటుల నిచ్చుటకు సంబంధమును కల్పించగూడదు.

ఒక గ్రామములో నెచ్చటైనా ఒకసే పాఠశాల నున్నదనుకొనుడు. ఆ పాఠశాలాధికారి బాలకులను మతబోధ తరగతులకు రావలసి నదని నిర్బంధపఱచు ననుకొనుడు. రెల్లి తండ్రులు తమ పిల్లల నట్టి బడికి పంప నిచ్చపడని ఎడల ఏమిచేయవలయును? వీలైనంత మట్టుకు అట్టిసందర్భములలో ప్రభుత్వమువారు అట్టిబాలకు

విద్యకు సహాయము చేసినవలయును. అచ్చట రెండవపాఠశాలనైనా స్థాపించవలయును. లేదా సమామలు నుండు పాఠశాలకు వెళ్లి చదువుగారు విద్యార్థులకు ప్రభుత్వమువారు ఉపకార వేతనముల నియ్యవలయును. ఇట్లు చేయుటకు పూర్వము ఒకసే పాఠశాలల గ్రామముందలి పాఠశాలాధికారులు ఉదారచిత్తులై మతబోధనివయులలో తమ విద్యార్థుల మనస్సాక్షులకు స్వాతంత్ర్యము నిచ్చెదలెదో లేదో మనము విచారించి కనుగొనవలయును. అనేక పాఠశాల లుండగ్రామములలో ఈ నిబంధనను ప్రవేశపెట్టుట కవసరముండదు.”

ఉపపాదకుడు శ్రీమాన్ సి. వి. వెంకట్రమణయ్యంగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు నట్లు ప్రసంగించెను.

“ఈ తీర్మానము ఈ సభలో పరిష్కారము గావలయునని నేనెన్నడు నుద్దేశించలేదు. ఇట్టి ఆచారము 75 సంవత్సరములనుండి మనదేశాచారమై యుండెను. రిజ్ల్యూషన్ నూతన సంస్కరణముగావలయునని నేను కోరలేదు. వివిధమతముల ప్రతినిధులుగల ఈసభలో ఈతీర్మానమునుగురించి చర్చించుట లాభకరమని నేను ఎఱిగితిని. ఈవిషయమునుగురించి బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరవాదములు బయలుదేరు నని నేనెన్నడు ఉద్దేశించలేదు. కలలోనైన తలచలేదు. ఈసభలో కొంతమందిసభ్యులకు ప్రతినిధియందు ఒకపితామహు, భూతమో నగపడెట ట్లున్నది.

పాఠశాలలు మూయుటవలన బ్రాహ్మణులే ముఖ్యముగా కష్టపడుదురు. బ్రాహ్మణేతరులకుంటే బ్రాహ్మణులలో పేద విద్యార్థులసంఖ్య ఎక్కువ. బ్రాహ్మణులవిద్యార్థుల నేకమందికి మిషనుపాఠశాలకారులు ఉచితముగా విద్యను నేర్పిరి.

క్రైస్తవులను గురించి నామిత్తుడు డి. జి. ఆర్. వెంకటరత్నం వారుడుగారు మనకు కొంత పితోపదేశమును చేసిరి. మానవానికి మోక్షమిచ్చించుటకు భూతాకమునం దుద్భవించిన అవతారములలో ఏనుక్రీస్తు ఒకడని నేను దృఢముగా నమ్ముచున్నాను. ఏనుక్రీస్తు చారిత్రకపురుషుడని నాదృఢసమ్మతము. బైబిలు తరగతులకు వెళ్లి క్రైస్తవమతమునందు నమ్మకము గల్గి యుండేవారిని జూచి నేను హేళనము చేయను. యస్. సోమసుందరంవంటి మహనీయులు పేరుకు హిందువులుగా నుండి, నిజముగ క్రైస్తవమతస్థులుగా నుండుటనుజూచి నేను హేళన చేయను.

ప్రతిపాఠశాలయందును మతబోధ యుండవలయును. వీలైనచో ప్రతిపాఠశాలయందును దేశమందలి అన్ని మతములను గురించి బోధించుట కేర్పాట్లు గావించవలయును. మతబోధ నిర్బంధముతో చేయరాదు. నాకు మిషనుపాఠశాలల ఇప్తము లేదనియు, క్రైస్తవమతబోధ ఇప్తములేదనియు కొందరు సభ్యులు దురభిప్రాయపడిరి. అన్ని మతములవారు తమతమ మతములకు తగిన ప్రత్యేకపాఠశాలలను ఏర్పఱచు సుదినమెన్నడు వచ్చునాయని నేను ఎదురుచూచుచున్నాను. తీర్మానమునుగురించి 283 నచ్చ చాల సంప్రీతికరముగా నుండెను. నేను ఈతీర్మానమును ఇంతట ఉపసంహరించుకొనెదను.”

తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనగూడదని శ్రీమాన్ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఆక్షేపించిరి. వోటుకు డెట్టుగా, తీర్మానము ఓడిపోయెను. (13 మందిఅనుకూలురు, 64 మందిప్రతికూలురు 10 మంది లెక్కకులు).

ప్రభుత్వోద్యోగములందుండు గుమాస్తాలజీతము

యం. ఆర్. సేతుభట్లంజయ్యగారు డిట్టుపపాదించిరి.

“ఇప్పుడు గుమాస్తాలజీతనియంతబడిన రు 35—1/2 50—1—60 ల బదులు రు 35—1/2—50—2—60 ల స్కేలు ఉండవలయునని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫారసు చేయుచున్నారు.”

మాటిమాటికి మార్పులను చేయుటకు వీలుగాదని ఆర్థిక సభ్యుడు గౌ. సి. జి. టాడ్డంటరుగారు ప్రభుత్వపక్షమున ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

తీర్మానమును వోటుకు డెట్టుగా, ఓడిపోయెను.

గ్లాసు కార్పొరేషన్

ఎ.టి. పామరంగారెడ్డిపపాదించిరి. “మదరాసు రాజధానిలో నెచ్చటైనా తగిన స్థలములో తత్తెణమే గ్లాసుకార్పొరేషన్ ను స్థాపించుటకు, ప్రభుత్వమువారు చర్య దీసికొని, ఎస్టిమేట్లను తయారుచేసి, రాబోవు సంవత్సరపు ఆయవ్యయ పట్టిలో దీనికి కొంతద్రవ్యము నియ్యవలయునని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫారసుచేయుచున్నారు.”

సర్ పి. త్యాగరాయశెట్టిగారు తీర్మానమును బలపఱచిరి.

ప్రభుత్వమువారు వాణిజ్యము చేయరాదని ఆర్బుదస్వామి ఒడయరుగారు రిజ్ల్యూషన్ చేసిరి.

ప్రభుత్వపక్షమున గౌ. కాటనగూరు (పరిశ్రమల డైరెక్టరు)ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు ప్రభుత్వమువారు కొన్ని వోటులలో ప్రయత్నములు చేయగలరుగాని, వర్తకముగా స్థాపించవలసినదియు, విశేషద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టుటకు వీలుగాదనియు, మదరాసు ఉష్ణమండలముగాన ఇచ్చట విశేషముగా గ్లాసుచేయుటకు వలను పడదనియు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు ఈ తీర్మానమునందు సానుభూతి జూపలేదుగాన, ఉపసంహరించవచ్చునని ఆచంట సుబ్బరాయుడుగారు నూచించిరి. గ్లాసుచేయుట కవసరమగు వస్తువులన్నియు నిచ్చట మలభముగా దొరకునుగాన, ప్రభుత్వమువారు సందేహించ నవరములేదని డి. బి. మో. రామచంద్రరావుగారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారు విజయు అగుదులలో లేకో సందియంబని మెక్ డొగల్ గారు చెప్పిరి.

ప్రభుత్వపక్షమున గౌ. రా. బి. కూర్మా వెంకటరెడ్డి వారుడుగారు డిట్టు చెప్పిరి. “ఈ పరిశ్రమవలన ప్రభుత్వమువారి కేలాటి లాభమురాదు. ప్రభుత్వమువారికి లాభము రానప్పడు, ప్రజలిట్టి పరిశ్రమను ప్రారంభించుట కంగీకరింతురా? నే నీ విషయమును గురించి విచారించెదను. ప్రజల లాభముకొరకు ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టగలమని నిశ్చయము చేయువరకు, ప్రభుత్వమువారు ఎస్టిమేట్లను తయారు చేయవలయును.” తీర్మానముతట ఉపసంహరింపబడెను.

మదరాసునగరముందలి మహమ్మదీయకళాశాల

ఖాను బహదూరు మహమ్మదు ఉస్మాను సాహేబు గారి డిట్టుపపాదించిరి. “మదరాసు నగరమునంకలి ప్రభుత్వమువారి మహమ్మదీయ కళాశాలకు తత్తెణమే ఒక మందిరమును కట్టి, ఆ కళాశాలలో శాస్త్రములతరగతులను పెట్టవలయునని ఈసభ వారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫారసు చేయుచున్నారు.”

ఇంకొక మహమ్మదీయ సభ్యుడీ తీర్మానమును ఆహ్వాదించెను.

గౌ. ఎ. పి. పాత్రోగారు:— నేను ఈ విషయమై విచారించెదను. శాస్త్రముల తరగతులను పెట్టుటకు ఆయవ్యయపట్టిలో కొంత ద్రవ్య మియ్యబడినది. అంతట తీర్మాన ముపసంహరింపబడెను.

‘నేనుపపాదించను.’ ఎ. టి. పామరంగారు.

కృష్ణ, గోదావరిజిల్లాలందలి పాఠశాలల పరిక్షాధికారులు సులభముగా పర్యటనము చేయుటకు ప్రభుత్వము 8 పడలను వారికి సప్లయచేయవలయునని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫారసు చేయుచున్నారు. అను తీర్మానమును ఎ. టి. పామరంగారు ఉపపాదించవలసి యుండెనుగాని ఉపపాదించుటకు పూర్వమీ సంభాషణ జరిగెను.

అధ్యక్షుడు:— మీ తీర్మాన మ్యవసరమై ప్రజాక్షేమముకోరకు నుద్దేశింపబడినదా?

పామరంగారు:— నే నుపపాదించ నుద్దేశించలేదు. (సభ్యులు ఫిక్కున పడ్డిరి.)

రివిన్యూ శాఖ బుర్రోతుల జీతములు

యం. మ్యనారాయణ పంతులుగారు డిట్టుపపాదించిరి:— రివిన్యూ శాఖ బుర్రోతులు జీతములకు ఇటీవల యిచ్చినక్రొత్తి స్కేలుప్రకారమువారి పాతసభ్యులకు లెక్కచేసి జీతములను నిర్ణయించవలయును.

శ్రీమాన్ సి. వి. వెంకట్రమణయ్యంగారు ఈ తీర్మానము నామోదించిరి. ప్రభుత్వమువారిపక్షమున ఆర్థికసభ్యుడు గౌ. సి. జి. టాడ్డంటరుగారిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. గత ఆగష్టుమాసముతో ఇట్టితీర్మానము ఒకటి సభ్యులచే నిరాకరించబడెను. వాక్ గజెటెడ్ ఉద్యోగీయులలో ఒక పక్షమువారికి మాత్రము సర్వీసును కట్టిఇయ్యవలయునని ఈతీర్మానము కోరుచున్నది. ఉపపాదకుడు 30 ఏండ్లకిందట ఒక సేవకుని నెల 1కి రు1 జీతమిచ్చి నిర్ణయించె ననుకొనుడు. ఇప్పుడతడు సేవకుని జీతము రు 8 లకు పెంచించె ననుకొనుడు. ఆతని ప్రాతసర్వీసును లెక్కించి, సేవకున కతడు నాలుగైకింతల జీతము నిచ్చునా? 30 ఏండ్లకిందట జవానులకు ప్రభుత్వమువారు 7 లేక 8 రూపాయల జీతము నిచ్చుచుండిరి. ఈతీర్మానమును సభ్యులందరు నిరాకరించెదదని తలచుచున్నాను. ఇట్లు చేయుటకు 11 లక్షలు కావలయును. ప్రజలు 11 లక్షల క్రొత్తపన్నును కట్టగలరా?

తీర్మానమంతట ఉపసంహరించబడెను. 5 గంటల 25 నిమిషములకు సభ ముగిసెను. తిరిగి శేపు సమావేశమగును.

మూడవదినచర్య

నేటిదినము ఉదయము మదరాసు శాసనసభ సర్ పి. రాజగోపాలాచార్యులుగారి అధ్యక్షతనకింద 11 గంటల 5 నిమిషములకు సమావేశ మయ్యెను. మొట్టమొదట ఈదినము ప్రశ్నితరములు జరిగెను.

సలహాసంఘములు.

అరణ్యము, ఏజన్సీ, విద్య, రిజిస్ట్రేషన్, వ్యవసాయము సహకారము ఈ శాఖలకు ఇటీవల గవర్నరు ప్రభువు కొన్ని స్థానిక సంఘములను నియమించినట్లున్నది. వాని పనులేమి? అని అధ్యక్షులు ప్రశ్నింపగా, అవి సలహా సంఘములు, శాసనసభా సభ్యులు కాని వారు కొందరు ఈసలహాసంఘముల సభ్యులుగా నున్నారు. వారు శాసనసభాసభ్యులకు సలహా నిచ్చుచుండుదురు. వారికింకే విధమైన అధికారము లేదని గా. సీ. నయనల్ జేవి డ్యుక్ గారు చెప్పిరి.

బి. ఏ.లు. గాని ఉపాధ్యాయుల వేతనములు

యం. ఆర్. సేతురత్నం అయ్యగారు తీర్మానమును ఉప పాదించుచుండిరి:—ప్రభుత్వమువారి సెకండరీ పాఠశాలలందును, బోధనాభ్యసనపాఠశాలలందును పనిచేయుచున్న బి. ఏ.లు కాని ఉపాధ్యాయుల వేతనముల విషయమై గా. ఎ. ఆర్. నాపు గారిని చేసిన సూచనను, వేతనముల నిర్ణయించిన సంఘమువారు చేసిన సూచనలను ఈక్రింద గమనించిన వివరముల ప్రకారము మాన్యువలయునని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారికి కిఫారసు చేయుచున్నారు.

బోధనాభ్యసనమునందు ఉత్తీర్ణులైన ఇంటర్మీడియేటు ఉపాధ్యాయులు 50-3-80-4-100-5-125.

యస్. యస్. యల్. సి. ఉపాధ్యాయులు 40-2-60 4-80-4-100.

సీనియర్ పండితులు 40-3-80-4-100-5-125.

జూనియర్ పండితులు 40-2-60-4-80-4-100.

సాంకేతిక ఉపాధ్యాయులు 50-3-80-4-100-5-125.

డ్రాయింగు, డ్రెస్సింగు ఉపాధ్యాయులు 35-2-55-2-75.

తీర్మాన ముపపాదించ బడలేదు.

నిర్బంధప్రారంభ విద్యావిధానము.

రాష్ట్రబహుమతి అమంచర్ల సుబ్బకృష్ణరావుగారు సమయమునకు సభకు రావందున తీర్మాన ముపపాదించబడ లేదు:—

ఈ రాజధాని యందంతటను త్వరతో నిష్పాదప్రారంభ విద్యను ప్రవేశపెట్టి, అభివృద్ధిచేయుట కొక విధానమును తయారుచేయుటకు ఒక ప్రతినీధులసంఘమును నియమించవలయునని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి కిఫారసు చేయుచున్నారు.

రు500 లకు పైగానుండు జీతములను తగ్గించివేయుట

శ్రీమూర్తి సి. వి. వెంకట్రమణయ్యగారు రిట్లుతపాదించిరి:— ఇకమీదట రు 500 లకుగాని, అంతకుపైగాగాని జీతములుగల ఉద్యోగములకు నియమింపబడువారికి మూడింటిండు పాళ్లను మాత్రము ఇచ్చుటకు రాజ్యాంగ కార్యదర్శి, భారత ప్రభుత్వమువారి సెలవును బడయవలయునని ఈసభవారు ప్రభుత్వమువారికి కిఫారసు చేయుచున్నారు.

తీర్మానమును ఉపపాదించుచు శ్రీమూర్తి వెంకట్రమణయ్యగారు భారతదేశప్రభుత్వోద్యోగులకు విపరీతమైన జోములనియు, జపాను, ఆంగ్లదేశము మున్నగుదేశములలోగూడ ఇదే పనిని చేయుచున్న అధికారులకు ఇంతకన్న చాలతక్కువ జీతములనియు, భారతీయులకు అరణ్యములకాన్సర్వేటర్లు మున్నగు గొప్పఉద్యోగముల నిమిత్తులైనవియు, వై ఉద్యోగముల జీతములు, ఆలవెన్సుల మున్నగువి వివిధములైనవియు అనుచున్నవిని కొన్నివివరములను అంతేతో సుదహరించుచు చెప్పిరి.

శ్రీమూర్తి ఆర్. శ్రీనివాసయ్యగారు తీర్మానమును ఆమోదించిరి.

ప్రభుత్వమువారి సత్కమున గా. సి. జి. టాడ్డంటుగారు రిట్లుంధిరముగ నుపసవించిరి.

“ఈ తీర్మానము చాల దుర్బుద్ధమైనది. ఉపపాదకుడు మనకు ఒకదీర్ఘమైన పురాణమును చెప్పినాడు. అతడు చెప్పిన దానిలో అబద్ధములుగాని, అసత్యములుగాని ఏమియు లేవు. ఇప్పుడుండే వారిని తఱిమివేయవలసినదని తీర్మానము కోరదు, గాని ఇకమీదట పనులలో నియమించబడువారికి తక్కువజీతముల నియ్యవలయునని తీర్మానము కోరుచున్నది. ఒక ఉద్యోగియునకు ప్రమోషన్ ఇచ్చినప్పుడు, అతనిజీతమును తగ్గించవలయునా? అతనికి ప్రమోషన్ వల్ల కడుఉండవలయునా? ఇది సాధ్యమా? ఇది అచరణయోగ్యము గానినీ ధౌతము. ప్రభుత్వమువారు దానిని అచరణయోగ్యముగ నెట్లు చేయగలరు? దీనిప్రకారము క్రొత్తగా నియమించబడు అద్యోకేటు- జనరలు, బి.ఎస్, ప్రధానసాహాయ్యులకి తక్కువ జీతముల నియ్యవలసి యుండును. తీర్మాన మంతయు అచరణయోగ్యము కాదు.”

ఓ. తనిక్కాచలం శెట్టిగారు తీర్మానము కడపట “ఈ సభ్యులలోని విరోధియులను విషయములో మూడింటి రెండుపా

ళ్లనిచ్చి, మిగిలిన మూడవభాగమును వారిదేశము వదలిపెట్టి పరదేశమునకు వచ్చినందుకు అలవెన్సుగా నియ్యవలయును”ను సవరణనుచేర్చిరి. మనదేశీయులలో నగగణ్యుడుగా నుండిన గోపాల కృష్ణగోఖలేగారు కొన్నియేండ్లక్రిందట సామ్రాజ్యశాసనసభలో విరోధియులకు మాత్రము ప్రత్యేక అలవెన్సుల నియ్యవలయుననియు, భారతీయులకు ఇట్టిఅలవెన్సుల నియ్యనక్కరలేదని బోధించెను. భారతీయులుగూడ అలవెన్సులను ఇయ్యవలయునని గోరినపక్షమున, ప్రభుత్వవ్యయభారమును తగ్గించవలయునని భారతీయుల పక్షింపుటకును, వాదించుటకును వీలుండదని గోఖలేగారు నడివియుండిరి. నేను కూడ అట్లే చెప్పెదను. గొప్ప జీతములు గలవారు చాలద్రవ్యమును బ్యాంకులకు బంపెదరు. వ్యయభారమును తగ్గించవలయుననిన, వారిజీతములను తగ్గించవలయును. వారికేలాటిపాధ లుండవుగాని, వారి దాహికములు కొంతవరకు తగ్గిపోవచ్చును అని తనిక్కాచలం శెట్టిగారు చెప్పిరి.

టి. ఎ. రామలింగం శెట్టిగారు రీసవరణను ఆమోదించిరి. ఉపపాదకుడు సవరణను తన తీర్మానమునకు జేర్చుట కంగీకరించెను.

శ్రీమూర్తి యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు తీర్మానమును బలపఱచుచున్నట్లు చెప్పిరి “భారతీయులు తక్కువ జీతములను తీసికొనుట అసమాచరమనియు, గౌరవహీన మనియు తలచరాదు. సర్వీసుల లన్నిటియందు భారతీయులను జీర్ణులయినవి మనకు దేశ మున్నయెడల, తక్కువజీతములు మనదేశములు ఇరోపియనులపనులను నిర్వహించుట కంగీకరించవలయును. ఇట్లుచేసినయెడల సర్వీసులలో భారతీయులును చేర్చుకొని, ప్రభుత్వవ్యయ భారమును తగ్గించుమని మనము కోరగలము. మనవాదములకు నిజమైన కారణము లుండును. భారతీయుల తక్కువజీతముల నిచ్చినగాని, వారు మంచి పనిని చేయరని కొందరికి దుఃఖిప్రాయముగలదు. నాకెట్టి చెడ్డతలంపులు లేవు. ఇప్పుటి పద్ధతి ప్రకారము వై తీతగాండ్రకు, తక్కువ” జీతగాండ్రకు సంబంధమే లేదు.

రా. బి. టి. బాలాజీరావు నాయుడుగారు, కె. గోపాలకృష్ణయ్యగారు, తీర్మానమునకు అనుకూలముగా మాట్లాడిరి.

ఇటీవలనే వేతనముల సంఘము అధికారులజీతములను నిర్ణయించినది. ఎక్కువజీతములు నిచ్చునని గంపెదేశగలవారిని మనము మోసపుచ్చ గూడదు. కొన్నేండ్ల పిమ్మట ఇంతకన్న ఎక్కువజీతముల నియ్యవని మనము చెప్పట యుక్తముగా నుండును గాని తత్క్షణమే అధికారులను బాధ పెట్టగూడదు గాన నేనీతీర్మానము సంగీకరించనని యస్. అర్జునస్వామి ఉడయరుగారు చెప్పిరి.

కాకులనుగొట్టి, గడ్డలకు మేతవేయుట న్యాయమా అని కొందరు అనుగ్రహింపదు. ఇప్పుడు తక్కువజీతగాండ్రు— గూమాస్తాలు, బుట్ట్రోతులు—మున్నగువారికి కొంతఎక్కువ ఇయ్యబడుచున్నది.

వై ఉద్యోగములు ఉత్తీర్ణులకే కల్పయలకు మున్నగు వారివేతనములు కూడ పెంచించబడుచున్నవి. వీరిని బాధపెట్టకుండ గూమాస్తాల జీతములను బుట్ట్రోతుల వత్తెములను ఎక్కువచేయుటకు వీలున్నదో, నే నీ తీర్మానము సంగీకరించెదను. ప్రభుత్వమును తంటాలు పెట్టరాదని కె. పి. గోపాలమూర్తిగారు నడివిరి.

ప్రభుత్వ వ్యయభారమును తగ్గించునో ప్రధానమైన సమస్య. ఇదికొనిసాగించనిపక్షమున, శాసనసభ ఉండి ఏమిటి ప్రయోజన ముండదు అదియునుగాక తెలివిలేటలుగు భారతీయులకును ప్రభుత్వోద్యోగులలోచేరుట దేశమునకు చాలనష్టమును కలుగజేయుచున్నది ఎ. టి. పామరుగారు చెప్పిరి. ప్రభుత్వమువారిపక్షమున గా. సి. జి. టాడ్డంటుగారు రిట్లుచెప్పిరి. “ఇప్పుటికిగూడ నేను మెట్టుమెదట నూచించిన కష్టములు మాయముగాలేదు. ఈ తీర్మానమును చర్చించుటయును బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేరెర కక్షలు, భారత ఆంగ్లజాతి వైరుధ్యములు మున్నగువి చెప్పబడలేదు. ఈ అంశము నాకు చాల సంతోషమును కలిగించుచున్నది.”

దివాను బహదూరు మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు “500 లు పైగా అనుమాటల బదులు సామ్రాజ్య, రాష్ట్రీయ సర్వీసు లన్నిటియందును అనుపదములను చేర్చవలయును. ఆ ఉద్యోగములకు ప్రమోషన్ ఇయ్య బడు వారికి అనుపదములనుకూడ తీసివేయవలయును” అని తీర్మానమును సవరించిరి. గా. ఛార్లెస్ టాడ్డంటు గారు ముఖ్యముగా ఈపదముల నాక్షేపించిరిగాన, నే నీ సవరణ సుపపాదించవలసి వచ్చినది.

యస్. సోమసుందరంపిళ్ల, దేశికాచార్యులు, తనిక్కాచలం శెట్టిగారు మొదటిసవరణ కూడదనిరి. అంతట సభ్యులు ఫలహారములకు లేచివెళ్లిరి.

తాడిపత్రిలో ప్రభుత్వోద్యోగుల భేదోపాయములు

కలక్టరును డిప్టీ కలక్టరును 14 వ తేదీనుండి తాడిపత్రిలో విడిచివేసిరి. వారు మహమ్మదీయప్రముఖులను పిలిపించి మీరు కాంగ్రెసుతోను హిందువులతోను ఎట్టిసంబంధమును పెట్టుకొనవద్దు. బ్రాహ్మణులే ముందుపరిపాలకులయ్యెదరు. వారు అవిశ్వసనీయులని బోధించి హిందూమహమ్మదీయమైత్రిని చెరువ ప్రయత్నించుచున్నారు. ఇదివరకు కాంతిముగానున్న గ్రామమున నిట్టి దుష్కృత్యాలవలన వైరకారణము లేర్పడవచ్చును. ఇట్లుచేయుట మండలాధికారింటి ప్రభుత్వోద్యోగి కనుచితము. అతడు జాతిద్వేషమును కలిగించుచున్నాడు. భగవదనుగ్రహంబున దానివలన నెట్టిఅనర్థకమును కలుగకుండుగాక. ఒకవేళ కలిగినేని అతనినే బాన్సునిగా చేయవలెను. 17 వ తేదీని నారతాళమును జరుపవలెనని 16 వ తేదీని స్థానికకాంగ్రెసు సంఘమువారు ప్రకటించిరి. అట్లుచేయుట రాజతిరస్కార మగునని యద్యోగులు ప్రకటించిరి. చలవంతమున దుకాణములను తెరపింపజూచుచున్నారు. పోలీసువారు 17 వ తేదీవుదయమున వీధులలో తిరుగుచున్నారని తెలివచ్చెను.

నోటీసు

అమలాపురి

స్టేషన్ మునసబు కోర్టు

O. S. 841/1921.

వా.:— అయ్యల సోమయాజుల కృష్ణమూర్తిగారు, సీనియరు ప్రొక్రయటరు, వక్కలూరి అగ్రహారం

ప్రతివాదులు: 1. గుత్తుల వీరాస్వామి 2. గంజా వెంకన్న 3. నట్టపర్తి రాఘవాచ

ఇందుమాలముగా తెలియజేయునది యేమనగా:— వైన బ్రాసిన ప్రతివాదులు వక్కలూరి అగ్రహారములో అగ్రహారందార్ల తాలూకు కొంతభూమిని ఆక్రమించి కొబ్బరి మొక్కలు పాతినందున సదరు ప్రదేశమును స్వాధీనపర్చుకొనుటకు వాదిగారు స్వయముగానున్న అందరి అగ్రహారందార్ల తరపుననున్న 1, 2, 3 ప్రతివాదులవైని అమలాపురి డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో సదరు నెంబరుక దావా తెచ్చి నారు. సదరు అగ్రహార ప్రదేశము వాదిగారికిన్ని లెక్కిన అగ్రహారందార్లను హక్కుకలదై యున్నది.

2. గనుక సదరు ప్రదేశమును గాబట్టికొనుటకు వాదిగారు సంకల్పముగానున్న, అందరి అగ్రహారందార్ల తరపున రిజలంజేట్టిగానున్న యీ గావాలో వ్యవహరించుటకు కొద్దువారికి పిటిషను దాఖలుచేసివారు. సదరు పిటిషను వచ్చెగా విచారణ నిమిత్తమై, ఈ సెల రెండు తేదీని వాయివా వేయబడినది.

3. ఇందును గురించి ఆక్షేపణ గలవారు గాని లేక యీదావాలో పాట్రిలుగా చేరగోరువారు గాని కోర్టు వ్యవహారమున చర్చ జరుపుకోవలెను.

జి. యస్. నారెళ్ళగ్రాడు, బి.ఏ, బి.ఎల్. 7-11-1921. వాది తరపు ప్లేడరు

అమలాపురి సిద్ధము

అన్ని విధముల ఫౌటెయిట్ చేసినా చవుడైన భరలోనున్నవి. స్వస్థపఱచుటకు ఉత్తరమునకు ఉరు అయ్యున్నదొకధము కోరిక తీర్చుము తెచ్చుతగుల తెలివెడి అధినిమిష తెచ్చుమిటరు:—ఒకటికి రూ 1-8; 3-కి రూ 4; 6-కి ,, 6-8; 12-కి ,, 14.

లక్ష్మీ-చరస్వతీ చిత్రరంగుల పటములతోటి గల 1922 సం॥ క్యాలెండర్లు 20" X 10" కొలత గలది అకాలు 10. ముందు వైకము పంపవలెను. 1. స్వరాజ్యగీతములు (తెనుగు) అకాలు 8 2. స్వరాజ్యమే శరణ్యము (తెనుగు) ,, 8 3. హైందవ స్వరాజ్యము (తెనుగు) ,, 1)

కె. జెగదీశన్ అందు కో., తిరుగల్గిక్కిరి, మదరాసు.

నోటీసు
అమలాపురం
డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ కౌన్సిల్
 No. S. 340/1921.

వాడు: అమలపురం పంచాయతీ కమిషనరీ గారి,
 సీనియర్ ప్రొ. పయ్యయ్య, కలెక్టరేట్ ఆఫ్ హైదరాబాద్.
 ప్రాంతం: కృష్ణా జిల్లా.

ఇందుములముగా తెలియజేయుచున్నాము:—
 వై. ప్రాసాద్ ప్రతిభాదీ ముగ్గురికి ఆగ్రహములు ఆగ్రహముల
 ద్వారా వారు కొంతభూమిని ఆగ్రహించి తాటియాకుల
 యొక్క కట్టించిన నదు ప్రక్కమున స్వాధీనమునకు తీసుకు
 వచ్చినారు. ఇందు గానున్న అందరి ఆగ్రహముల ద్వారా తీసుకు
 నున్న ప్రతిభాదీ అమలాపురం డిస్ట్రిక్టు మున్సిపల్ కౌన్సిల్
 వారు తెలియజేసి వారు తెచ్చినారు. నదు ఆగ్రహము
 ప్రక్కము నాదిగారికి తీసుకు ఆగ్రహము ద్వారా తీసుకు
 వచ్చినారు.

2. గతకు నదు ప్రక్కమున రాబట్టు కొనుటకు
 వాడుకగా కట్టించినారు. అందరి ఆగ్రహముల ద్వారా తీసుకు
 వచ్చినారు. ఇందు గానున్న అందరి ఆగ్రహముల ద్వారా తీసుకు
 వచ్చినారు. ఇందు గానున్న అందరి ఆగ్రహముల ద్వారా తీసుకు
 వచ్చినారు.

3. గతకు నదు ప్రక్కమున రాబట్టు కొనుటకు
 వాడుకగా కట్టించినారు. అందరి ఆగ్రహముల ద్వారా తీసుకు
 వచ్చినారు. ఇందు గానున్న అందరి ఆగ్రహముల ద్వారా తీసుకు
 వచ్చినారు.

4. గతకు నదు ప్రక్కమున రాబట్టు కొనుటకు
 వాడుకగా కట్టించినారు. అందరి ఆగ్రహముల ద్వారా తీసుకు
 వచ్చినారు. ఇందు గానున్న అందరి ఆగ్రహముల ద్వారా తీసుకు
 వచ్చినారు.

శ్రీ మారుతిమోతేహాలు, బెజవాడ

19-11-21 తేది కవివారము
 శ్రీ కేశవరామరాజు కవి నామక విమలాజమువారిచే
 గౌరవం తెలు
 క్ర. ద. శ్రీ. క. బ. మ. న.
 "మమకరియ" బ్ర. య. వ. ల్లి. నూ. ర్వా. నా. రా.
 య. గ. రు. (255)

సిద్ధిమైయున్నది.

అందరి తెలుగులో వ్రాసి చిన్న అమలపురం ముద్రించిన
 వాడుకగా కట్టించినారు. అందరి ఆగ్రహముల ద్వారా తీసుకు
 వచ్చినారు. ఇందు గానున్న అందరి ఆగ్రహముల ద్వారా తీసుకు
 వచ్చినారు.

శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని

ప్రతియుంట నుండిగిన గ్రంథము.
 ప్రకృతివికాసంపుమువాచే నీపుస్తకము
 కరనీయగ్రంథముగ నీయమింక బడినది.

ఇందు నీరావధికి తీసుకోవలసియున్నది. వైద్యుల
 లక్ష్యం లేదు. బేషములు అట్లుగా లేదు. ప్రకృతిమహిమల
 నభ్యసించుట ముఖ్యమున వైద్యుల గాకుండా జీవితాన
 వచ్చినా. అట్టివ్యాధులు దట్టించిన బహుమతిగా జరిగి
 తేయవచ్చును. అట్టివ్యాధులు యొకభాగము. గుణాత్మిక హిందీ
 భావలయం దీ గ్రంథము కలుగుట కర్హమనియున్నది.
 చక్కని ఆంధ్రీకరణము. వెచ్చించి. పరిశుద్ధమైనది.
 ప్రతి 1-2 నా. రూ. 1-2-0, 2. 2. గా. రూ. 1-2-0.

12 ప్రముఖ : రూ. 8-0-0.
 నేతు బ్రదర్స్, మచిలీపట్నము లేక,
 పోస్టు బాక్స్ 610, మైలాపూరు, మద్రాసు.

నెల్లూరుమండల ప్రభుత్వము
ఆయు: ర్వేదయూనాని
నమోదనము

ఈ నెల 12, 13, 14 తేదీలందు నెల్లూరుమండల ప్రభుత్వము
 వారు జయప్రదముగ జరిగినది. 12 తేది యందయిన
 అధ్యక్షులగు వ-రా-రా-శ్రీ దావ్రు అనంబు లక్ష్మీపతి వి.
 ఎ. యం. వి. సి. యం. గారిని వారిజననముండి ఉదయం 10
 ఘంటలకు ఉత్సవముతో సభాభవనమునకు తీసికొని వెళ్లిరి.
 శ్రీ ధర్మారాధిపతిగారివారి ఆధ్యక్షుని యెన్నిక అయిన
 తరువాత ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులైన వ-రా-రా-శ్రీ బేజవాడ
 రామచంద్రాచార్యులు వి. వి. గారిచే స్వాగతం పొందినారు. ఇయ్య
 బడిన.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులకోసమైన
 బేజవాడలక్ష్మీపతిగారు మతసాంఘిక ఆర్థిక రాజకీయ సమస్యలకు
 కలెక్షన్లు లేకుండా జయప్రదముగ జరుగుచున్న ఆయు: ర్వేదము
 నామక విద్యార్థులను ముగ్గురికి ముగ్గురికి కలెక్షన్లు లేకుండా
 మగు నీతకాస్త్రము నల్ల ఘంటలకు ముగ్గురికి దురదృష్టము
 నుంచుచున్నది. ఇప్పుడిప్పుడే తీసుకువచ్చిన కన్నులు జేతులు
 చున్నాము. ఆయు: ర్వేదసమస్యలను వారాప్రతికలకలక
 లు తీసుకువచ్చి జరుగుచు నాందోళనములు ఇతరుల లన్ని
 యను జీవకాస్త్రము సుమంత్రీ గావచ్చును. దృష్టాంతముగా
 చు జనసమస్యలను జేతుచున్నది తెలియజేయుచున్నది.
 మార్గసాధనము మొదలుకొని క్రీస్తుశకము ఇందలదిన
 శతాబ్దమునకు దాదాపు సహస్రములకు పర్యంతము
 విమలమీదికి అటను చిన్ని పాతలంబులను లోకై
 పాత్రాత్మకములను ప్రాణముల గోల్పోవడంబడు స్వక
 దాహముచేతను, భౌతికము, భాగ్యమునను, దైవానుకూల
 మనసు యిప్పటికి ఆయు: ర్వేదము సజీవమై దినదినపర్యవసాన
 సత్వంబున యాశల గొల్పుచున్నది. ఇప్పుడు కదా భన
 కంతుల ద్రవ్యసంపాదనము కష్టమగుచున్నది. గాని
 తెచ్చి ద్రవ్యసంపాదనము వాడుమండ సామాన్యజనుల ప్రాతా
 మాచర్యము ప్రాబల్యమున ఆయు: ర్వేదము పూర్వజలమును
 అపూర్వజలమును సాధించవలెను.

యూనానియోగపథ విధానము. పాశ్చాత్యభివృద్ధి
 యనాదరణకు ఆయు: ర్వేదమునైన లోకైయున్నది. ఆంగ్ల
 సామ్రాజ్యము సంపూర్ణముగా హిందూమతాన్ని స్థాపించుటకు
 పూర్వము మొఘలు చక్రవర్తులయొక్కయు, తిరిగి వారు
 యొక్కయు పూర్వజీవితములవై వ్యాపారములయొక్క
 దీని హిందూ పురుషులయొక్కయు నాదరణాభిమానముల ద్వారా
 మున ప్రబలముగా నున్నది. గతాధికారములకు బాహ్యము
 ను మనదేవుని నాంగ్లసామ్రాజ్యమునకు మంత్ర విస్తరించి యుండ
 నందున యూనానియోగపథమునకు కనకాశములు
 గానియున్నది. సామాన్యగ్రామవాసులందు యూనానియోగపథ
 మునకు విశేషమైనది లేదు. దానిని తీసుకువచ్చుచున్నది
 విస్తరించి చెప్పటకు వలెను గలదు. ఎయ్యది ఎట్లున్నది ఆయు:
 ర్వేదము, యూనాని సద్భిత్తును హిందూ మహమ్మదీయ
 సమస్యలకు సర్వార్థాభివృద్ధి యగు సహాయములను వెదకుట
 మనకు విధియైయున్నది.

ఈ ద్వితీయవైద్యవిధానమునకు ప్రస్తుతకాలమున కలసిక
 వ్యాధియు నాదరణము లేకయున్నది. అన్నివిధాలనైన
 వైద్యవిద్యార్థులకుండ కావలసిన ప్రజాసామాన్య
 ను ముఖ్యము. దేశీయవైద్యవిధానములందు ప్రజాసామాన్య
 మున కనుక తీరియడలేదు. బ్రహ్మకాళము లక్షక
 ములు గలవు. అవొకటి నుదహరించెదను. విశ్రాంతమునందు
 శరీరము ర్వేదవైద్యుల యొకటియును ధర్మాంగవైద్యుల
 యొకటియును వేరైన నెలకొల్పి పరిక్షింపవలెను. ఆయు: ర్వేద
 వైద్యులకు చికిత్సకారకై చమనముగలగల ఆంగ్లవైద్యు
 లకు జనువారికంటె మిక్కిలియును నుండెను. ఇయ్యది యూ
 హానియున్నది. నెల్లూరు మండలమున కెల్లరు మార్గసాధన
 ముగ, మార్గదర్శకముగ నెల్లూరునుండి మార్గములకు కలనల
 సాదరుల ధర్మాయు: ర్వేదవైద్యులకు జను గోగులసంఖ్యయు
 ను అనగముననే స్థాపించుటయు యందు ఆంగ్లవైద్యుల
 ద్వయమునకు జనుగోగులసంఖ్యకు గల తారతమ్యమును గమనిం
 చినయెడల చక్కగ బోధపడవలెను. ఇదియుంగాక నేక సద్భి

రాజాదరణముచే స్థాపించుటయు యందు ఆయు: ర్వేద యు
 నాని వైద్యులపరిస్థితులను గమనించినయెడల నవియు నీ నూ
 త్రమునే ప్రబోధించుచున్నది. అయ్యును గాక నాంగ్లవైద్య
 కాల నేడని యొక గ్రామమున స్థాపించియున్నయెడల నచటి
 వాక్యములు ప్రజాచికిత్సలకు అవసర ప్రజాచికిత్సలకును
 ఆంగ్లవైద్యుని సాయము గోరుదురే మోగాని
 లెక్కంగల చికిత్సలకు సాయముగోరుట యరుదైయున్న
 ది. ఆంగ్లవైద్యులకు వెళ్ళినవారికి సామాన్యోదకమునకే యా
 వధవామందిత మోపుచుండెను. దుర్భాగముగ్గురి గల్గు
 టచే నల్లవైద్యులకు వ్యయమునకు దీనినంత వైద్యసామాన్య
 మున కనుకొనింపవచ్చును. కనుక ప్రజాసామాన్యమునకు దేశీయ
 వధులయెడ నుముఖ్యతయు ఆంగ్లవధులయెడ విముఖ్యత
 యు ఇప్పటికిని వీడియుండలేదు. సింహళము, కేళము, కల్లా
 టము, కొచ్చి, మైదరాబాదు ముగ్గురు సద్భిత్తులకు
 యాదరణచేత యనాయు: ర్వేద ధర్మవైద్యులకు నెలకొల్పి
 బడి యనంతకు మేలగుచున్నది. కాని ప్రజాసామాన్య
 పరిపాలనాధికారముచే లోకమునెల్ల గలెరుచుని మృదయా
 స్థాపన ముగించి విశుద్ధచైతన్య ప్రసంగ మొనర్చుచుండ ఆంగ్ల
 ప్రభుత్వము వారు ఈ విషయమున బ్రమత్త
 త తోడ శోచనీయమైన తోడ నోడ నో
 పారబాటినారు. గొప్పవారలకు చిన్నలోపములు
 స్ఫురణకు రావురా? చిన్నలోపములే గొప్పవిప్లవములకు
 గారణములగు గదా! అయ్యును ప్రభుత్వమువారిలోపము లిప్పు
 టనునె చుట భావ్యముగాదు. ఏలన వారు విదేశీయులు. మన
 భావములు వారికి స్ఫురించక పోవచ్చును. రుచింపకపోవచ్చును.
 అట్టి పరిస్థితుల నెఱిగియును మనభావాలెవరయినను ఆశ
 ములను వారలకు తెలియజేయుటకు మనలోభమే. ఇప్పటి
 కైనను మనము కన్నులు దెరిచివారికన్నులనుగూడ దెరిచుట
 కర్తవ్యము. అటుల తెలియజేయుట కాందోళనమే సామాన్య
 మార్గము. అట్టి కాందోళనమునకు నెల్లూరు లిట్టి సమస్యనులే.

ఆర్థిక లాభంబు ననుసరించి ఆయు: ర్వేదమును బరిశీలిం
 తము. అనేక స్థలములందు నెలకొల్పబడి యున్న దేశీయవైద్య
 కాలలెక్కలను గమనించ నొక విషయము విశవచుగున్నది
 దేశీయ ధర్మావధులందు తక్కువ వ్యయముతో నెక్కువ
 సంఖ్యల గోగులకును, ఆంగ్లవైద్య కాలలందు యెక్కువ వ్యయ
 ముతో తక్కువ సంఖ్యల గోగులకును చికిత్స యల్పమైయున్నది.
 ఇయ్యది వైద్యకాలాధిపతులకు లాభకరము. ఆంగ్లవైద్యుల
 కరుగు ప్రతిభనుజూచును కొన్నియకాలము వెచ్చించి యొకసీ
 సాను సంపాదించుకొనినగాని గృహమున కావధును దెచ్చు
 కొనకుట వలెను. దేశీయవధులకు కరుగు బీదలను
 కావధును లేదు. ఇయ్యది నిరుపేదలకు లాభము. సామాన్య
 ఆయు: ర్వేదవైద్యులకు బీదలకుచికిత్స నొకవిషయమనినెట్లు
 లెట్టించినెడల ఒకటి రెండు మాత్ర లిచ్చింతనే సేవపడదు.
 ఆంగ్లవైద్యులకు కొన్నియకాల విలువల యావధును మతి
 కొన్నియకాల విలువలతో ముగిసిన స్వంతసీసాలో బోసి యీ
 యొక పోయినయెడల తన ధార్మికతనును ద్విషవచుకొనలేదు
 ఇవిధముగ వైద్యులకు లాభము. సామాన్యవైద్యులకు కొంత
 బదు నొకవిషయము ఆంగ్లవైద్యులకుంటే దేశీయములే చాక
 యనుట నెల్లరుకుండెల్లంబే. కాన నాధి: లాభంబునందును
 ఆంగ్లాయు: ర్వేదవధులకు గల తారతమ్య సుధిక్రము.

అటులెరువారి అధ్యక్షుల ప్రారంభోపన్యాసము గావింప
 బడినది. (ఇయ్యది యిదివరకే ప్రచురింపబడినది) అందు
 ముఖ్యముగ మెడికల్ రిజిస్ట్రేషన్ బిల్లునుగూర్చి చక్కగ చర్చిం
 పబడినది. 12 ఘంటలకు సమావేశము భోజనార్థమై విర
 మింపబడినది. మధ్యాహ్నము శ్రీమూర్తి చక్రవర్తి శ్యామద్రవ్యం
 గారు బేషధాది ప్రద్యుభాత్యుత్సాహము మిగుల రమ
 ణీయముగ నుపసంహరించి కొన్ని గొప్ప యావధులను గూర్చి
 తన అనుభవపూర్వకమైన యుపసాహాయములను తెలియజేసిరి.
 బేషధాది ప్రద్యుభాత్యుత్సాహము కొంతవరకయితరువార విషయ
 నిర్ధారకసంఘము ఏర్పరుపబడినది. సాయంత్రము 5 ఘంటలకు
 సమావేశము విరమి చిరి.

13 తేది ప్రదయము అధ్యక్షులను వైద్యులను, కొంత
 విద్యార్థులను కలసి ఈ ప్రాంతమున దొరకల ఒకవధులను,
 మూలికలను సంపాదించి పరిశోధించుచుండిరి. భోజనాంతము
 1 ఘంట మొదలుకొని బేషధాది ప్రద్యుభాత్యుత్సాహము అనుభూత ప్రక్రి
 యల గూర్చినచర్చ జరిగెను. 2-45 ఘంటలకు మరల సమావే
 శమై తీర్మానముచేయబడినది. (1) వ్యాసమునను, సద్భి
 బేషధులను, పరిక్షించుటకు (1) అధ్యక్షులను, (2)
 వ-రా-రా-శ్రీ సి. వి. సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి గారును (3)

మ-రా-రా-శ్రీ మాండలిక వెంకటేశ్వరస్వామి పంతులుగారును పరిశ్రామసభ్యులుగ నుండునట్లు తీర్మానింపబడినది.

ఇతర తీర్మానములు.

(2) కీర్తిశేఖరై న పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి ఆకాలమరణమునకు చింతిల్లుచు వారిచే స్థాపితమైన చెన్నపురి ఆయుర్వేదకళాశాలను వారి స్మారకచిహ్నముగ పోషించుటకు మహాజనుల సహాయమును ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఈ తీర్మానము ననుసరించి చందాపట్టిక యేర్పరచబడి రు 195-0-0 వరకు విగ్రహము లాసంగబడినది.

(3) ఆయుర్వేదవైద్యులును, వైద్యాభిమానులగు దిగవ నుదాహరించిన కీర్తిశేఖరై నవారి ఆకాలమరణమునకు ఈ సభ వారు మిక్కిలి చింతిల్లుచు వారిటుంబులులకు సానుభూతిని పంపవలసివట్టు తీర్మానించిరి. (కలవలకల్లకొత్తగారు, రామా నుజుంకొట్టిగారు, కొమాండురై శ్రీనివాసాచార్యులవారు)

(4) (ఎ) ఈసమేళనముపట్ల అతిశయోహలమును చూపుచు ఆయుర్వేదోద్ధాననాటకమును స్వయముగ రచించిచి ఈత ర్కమున ప్రదర్శించుటకై అభిలషిస్తున్నములను జరుపుచు దేశ సేవా తత్పరులై శ్రీకృష్ణజన్మస్థానములకరించినందులకు ఈసభ వారు మ-రా-శ్రీ చందాదయి శ్రీనివాసయ్యంగారిని అభినందించుచున్నారు. (ప్రతిపదికనుబట్టి దేశీయవైద్యులను రిజిస్ట్రేషన్ కే యించుట దేశీయ ఔషధవిధానములకు అనవసర మని యు, అవగతమనియు ఈసభవారు దృఢాభిప్రాయమై యున్నారు.

(4) (బి) నిఖిలభారత ఆయుర్వేదమండలియను ప్రాంతికమండలములను, ద్వారకావారి వైద్యశాలసములలో సంబంధ ములేక ఆయుప్రాంతముల విభాగితదేశీయవైద్యులపట్టికను జెంటి నే తయారుచేయించగలందులకు ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

(5) ద్వారకావారు ఇదివరకు దేశీయవైద్యులకోదేశాధికార మై డాక్టర్ యం. సి. కోమలగారిని నియమించి ప్రజాద్రవ్యమును నిష్కలము చేసినందులకు చింతిల్లుచు ప్రస్తుతము రు 80000 లు రూప్యములు వ్యయముచేసి తిరిగి విచారణచేయుటకు ప్రయత్నించుటయు, అట్టివిచారణకై నియోగించియుండు వైద్యసంఘమువారికి దేశీయవైద్యులు యెట్టిసహకారమైనను యిచ్చుటయు, అనవసరమని ఈసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

6 (ఎ) ఈ గ్రామములోనుండు భగ్యతాయుర్వేద వైద్యశాలకును, నెల్లూరులోని, కలవలకల్లకొత్తగారి ధర్మాయుర్వేద వైద్యశాలకును ద్రవ్యసహాయము చేయుచున్నందులకును, చెన్నపురి ఆయుర్వేదకళాశాలలో వాకవిద్యార్థికి వేతన మిచ్చి చదివించుచున్నందులకును, నెల్లూరుజిల్లా బోర్డువారికి ఈ సభవారు కృతజ్ఞులైయున్నారు.

6 (బి) చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాలకు ద్రవ్యసహాయమును చేయుటకును, నికను కొందరు ఆయుర్వేదవిద్యార్థులకు వేతనము లిచ్చి చదివించుటకునూ, ఈజిల్లాబోర్డు తాలూకా బోర్డులవారిని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.

ఈ తీర్మానముతో సభ విరమించబడిన తరువాత 7 ఘంటల మొదలుకొని డాక్టర్ ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు ఆయుర్వేదమును గురించి మ్యాజిక్ లాంఛను తెచ్చుచు హృదయముగ నొసంగి అనేక విషయములను చక్కగ బోధించిరి.

14- తేదీ పురయమున 8 ఘంటల మొదలుకొని డాక్టర్ ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు శరవేగముననుంచి వైద్యుల కందరి కిని గౌరవకాస్త్రమును కొంతవరకు బోధించిరి. తరువాత 10-30 ఘంటల మొదలుకొని వ్యాసపతనము జరిగెను. మధ్యాహ్నము 4 ఘంటలనుండి తిరుగ సమావేశమైరి. ఈ త్రైవిద్యమును ప్రాసిన వైద్యులారంద టి.వి.యస్. శర్మగారికి ఒక బంగారు పతక మిచ్చుటకును, రెండవదిగ నిర్ణయింపబడిన వ్యాసమునకై వెండిమృత్తిమచ్చునట్లును ప్రచురపరచబడినది. మొదటి వ్యాసమును అచ్చొత్తించుచున్నట్లు రు 50 ల వరకు చందాలు వసూలైనవి. విషమజ్వరమును గురించి యేటూరి. శ్రీనివాసాచార్యులవారును చక్రవర్తుల శ్యామయ్యంగారును, యస్. రాజారాంరావుగారును కొంతవడి ఉపన్యసించిరి. తదనంతరమున నెల్లూరు ఆయుర్వేద మండలి నివేదికను సభాధ్యక్షత ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులను గురించి కొన్ని పద్యములను విశ్వనాథం సుబ్బరావు వైద్యగారు చదివిరి.

17. ఆంధ్ర ఆయుర్వేదమహామండలిని నెల్లూరుకు రాగల శ్రద్ధమున ఆహ్వానించవలయునని తీర్మానించబడినది. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద మండలిపక్షమున అధ్యక్షులు ఈతీర్మానమును గురించి అభినందించిరి.

8. నిఖిలభారత ఆయుర్వేద సమేళనమును ఆంధ్రజేత మునకు ఈసంవత్సరము ఆహ్వానము చేసియున్నాము. రాజమ

హేంద్రవరములో 1922 నుండి ఏప్రిల్ నెలలో ఈసభ జరుగ గలదు. ఇందులకు రమారమి 6090-0-0 పట్టును. ఇందు నిమిత్తమై ఈ జిల్లామీద దా మా సా ని యే గ్గు డు మొత్తము యెనిమిది వందల గూ సా య ల కు తగ్గుకుండా నెల్లూరు మండలి తగవున వసూలు చేయుటకు ప్రయత్నించుట అవసర మని ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

9. నిఖిలభారత ఆయుర్వేద విద్యావీతముయొక్క పరీక్షలను ఉత్సాహముతో జరుపుట మన విధియై యున్నను ఆంధ్ర జేతమునందు ఆంధ్రాయుర్వేద మండలివారు ప్రత్యేక పరీక్షలను జరుపుట యుక్తమని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

10. ఔషధపరీక్షక సంఘమువారు వారినివేదిక యొక్కను పూర్తికాలేదుగనుక వారు తమ నివేదికను పంపినతరువాత బహు మతులను బహుమానార్థుల పేర్లను తరువాత ప్రచురింపబడునని యీ సభవారిచే తీర్మానించబడినది.

నెల్లూరుమండలము తరపున శ్రీమాన్, చక్రవర్తుల శ్యామయ్యంగారికి వారు ఆయుర్వేదమున కొనర్చుచుండు సేవను కొనియాడుచు వచ్చేటి విశ్వనాథరావు పంతులుగారు సభాంగీకారమును బడసి ఒకబంగారు పతకము నొసంగిరి. సుబ్బరావు వైద్యగారికి, కోవూరు, యినమడుగు, గ్రామసంఘముల పక్షమున వేరు వేరు రెండు బంగారు పతకములను వారు యీ కొవ్వూరు ప్రాంత్యములందు చే యు చుం డు ఆయుర్వేద సేవను ఆమోదించి సభాంగీకారముతో అధ్యక్షులు ఒసంగిరి.

అధ్యక్షులు ఆంత్యోపన్యాసము- నొసంగుచు అంగ్ల ఆయుర్వేద అభివృద్ధి విధానములకుగల తారతమ్యమును కృత్రిక రించ నుద్దేశించి యుండియును సమగ్రముగ జెప్పటకు శక్యది లేనందున "ఇకొచ్చే కొత్త" ను గురించి వాటి లాభకష్టములను బోధించుచు ఉపసంహారమును గావించిరి.

అధ్యక్షులకును యీ సమావేశమునకై అన్ని విధముల సాయమొసర్చిన యెల్లవారికిని వందనము లర్పించి 14-వ తేదీ సాయంత్రం 8 గంటలకు సభ ముగింపబడినది.

భారత సెంటు జారి గె జెటు

నవంబరు 15 తేదీ మంగళవారము

ప బ్లి కు శా ఖి

కౌన్సిలు డి. నాల్గు పట్లగారు గవర్నరుగారి అంగీకృతులుగ నియమింపబడిరి.

ఆర్. ఎ. గ్రహముగారు రెవిన్యూ డిప్యూటీమెంటు కార్యదర్శిగను, ప్రభుత్వప్రధాన కార్యదర్శిగను నియమింపబడిరి.

ఎస్. ఇ. మేజరుబాంకుగారు రెవిన్యూబోర్డు మాడన సభ్యుడును సాల్టు కమిషనరుగారు, ఈనాము కమిషనరుగను నియమింపబడిరి.

వాల్టరుబార్ని స్కాల్వూరుగారు మదరాసు హైకోర్టు ప్రధాన న్యాయాధిపతిగ నియమింపబడిరి.

ముత్తయ్య, డేవిడు, దేవదాసు, ముత్తా వేంకట సుబ్బారావుగార్లు హైకోర్టు న్యాయాధికులుగ నియమింపబడిరి.

రెవిన్యూ శా.ఖి.

తిరువలం కృష్ణస్వామి నాయుడు సుబ్బావ్యాఖ్యం నాయుడుగారు కడప జిల్లము న్యాయాధికారి మార్చబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలన శా.ఖి.

కె. చంద్రదేవ దత్తగారు అనంతపుర జిల్లాసంఘ సభ్యులుగ నియమింప బడిరి.

రావుసాహెబు తలకోట్టి మధుతిల్ కుండా నెహంగాడి గారు కర్నూలుజిల్లా సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

కర్నూలుతాలూకా సంఘాధ్యక్షులు, డి. న. తాలూకా సంఘాధ్యక్షులును, కోయిల్ కుంట్ల తాలూకా సంఘాధ్యక్షులును, మార్కాపురముతాలూకా సంఘాధ్యక్షులును, తిమిల తాలూకా సంఘాధ్యక్షులును ముక్తదేవములలోని పంచాయితీల రిజిస్ట్రారులుగ నియమింపబడిరి.

న్యాయశా.ఖి.

జి. టి. హెచ్. బ్రాకన్ గారు గోదావరిజిల్లా విద్యా సంఘాధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

రా. బి. ఎస్. బి. నాసింహారావుగారు కర్నూలుజిల్లా విద్యాసంఘ సహాయాధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడిరి.

కె. ఎస్. ఎం. హూపరుగారు చిత్తూరుజిల్లా విద్యా సంఘసభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఆర్థికశా.ఖి.

పి. సి. దొరస్వామి అయ్యంగారు కరింకపట్న కలెక్టరు ఇనస్పెక్టరు నియమింపబడిరి.

పి. వి. శ్రీరామఅయ్యంగారు బళ్లారిలో మూడవ సర్కిలు మాపరింపించింగు ఇంజనీయరుగను సహాయుడుగ నియమింపబడినది.

ఆనందమోద్యమము

ధిల్లీ రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘము

ఆజ్ఞాతీరస్కరణము.

మీరటు మండలమునందలి గురుముక్తేశ్వరమున జరిగిన సభలో ముందు నాలుగువారములలోను ఆజ్ఞోల్లంఘనమునకు ధిల్లీ రాష్ట్రమును సంసిద్ధమొనరించుటకు తీర్మానింపబడినది.

యావద్భారత మహమ్మదీయసభ

ఈసభ కధ్యక్షులకహిందుకు మాలానా అజదుగారు పిలువబడిరి. మరియుకరి నియోజించుటకు సంఘసభ్యులు యీ నెల 30-వ తేదీని సమావేశ మయ్యెదరు.

స్వరాజ్య దినపత్రిక

చెన్నపురిలో యీపత్రిక మొదటిసంచిక యీనెల 26 వ తేదీని వెలువడును. ప్రత్యక్షవారముతప్ప తక్కిన అన్నిదినములలోను పత్రిక వెలువడుచుండును. టంగుటూరి ప్రకాశంగారు సంపాదకత్వమును వహించెదరు.

బొంబాయిలో యువరాజబహిష్కారసభలు

బొంబాయిలో ప్రతిదినమును ఆసహాయవాదుల సభలు జరుగుచున్నవి. యువరాజునకు స్వాగతమియగూడదనియు పన్యామ లిచ్చుచున్నారు. 15 వ తేదీరాత్రి కొందరు మార్కాడిలు మార్కాడి బజారులో తేమరాజ శ్రీకృష్ణదాసుగారి ఆధ్యక్షతకైంద సభ చేసిరి. యువరాజస్వాగతోత్సవములందు పాల్గొనుట పాతకము కాంగ్రెసుఆజ్ఞను అనుసరింపవలెనని తీర్మానము నామోదించిరి. 17 వ తేదీని యువరాజుగారు బొంబాయిలో అపోలోబందరు లో దిగువేళకు ఎల్లినప్పను మిల్నువద్ద మహాత్మాగాంధీగారి ఆధ్యక్షతకైంద నొక గొప్పసభను జరుపుటకు ఏర్పాటులను చేయుచున్నారు. ప్రజలు స్వాగతోత్సవములను చూడబోకుండ వారి నాకర్షించుట కీసభను జరుపబడుచిరి. ఆ సభలో మరల విదేశ వస్త్రధారణము జరుగును.

దేశీయమహాజనసభ.

ఈ సంవత్సరము దేశీయమహాజనసభ అహమదాబాదులో డిశంబరు 27, 28, 29 తేదీలను జరుగును. విషయనిర్ధారణసభ (కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభ) డిశంబరు 24, 25 తేదీలను సమావేశమగును. డిశంబరు 23 మొదలు 31 వరకును ప్రతిదినము ప్రేక్షకులకును బహు ఇయ్యబడును. భాజనాధికములు భారతీయవిధానమున మూలమే ఏర్పాటు చేయబడును. ప్రేక్షకులు కాంగ్రెసు చర్యల నన్నిటిని పూర్తిగా తెలుసుకొనుటకు తగిన ఏర్పాటులను సన్యాససంఘమువారికిరించిరి. కాంగ్రెసుకాలకు సమాపమున ప్రత్యేకమండపమును నిర్దేశించుచున్నారు. దానియందు సుప్రసిద్ధ కలందరును కాంగ్రెసు సభలో జరిగిన చర్యలనుగూర్చి విపులముగ నుపన్యసించెదరు. అటు మహాజనసభవారికి కాలపరిమితి లేదు.

కలకత్తా కాంగ్రెస్ రేషను

రాజప్రతినిధికి సన్మానపత్రము

రాజప్రతినిధి కలకత్తాకు వచ్చినపుడు ఇయ్యబడవలసిన సన్మానపత్రముగూర్చి 15 వ తేదీ సాయంకాలము జరిగినసభలో చాలచర్చ జరిగినది. ఈ రాజప్రతినిధి పరిపాలనను గత ఆరు మాసములనుండియు మనుకనుభవమునందున్నది. ఇతనివలన కరుణాన్వితమును స్వానుభూతియుతమునగు నభిమానము నానించుట నిష్కలముగాన ఈనగరమువిషయమున మీరు కరుణాన్విత సానుభూతియు తాభిమానమును కలిగియుండురని ఆసంప సాహసించెద"మను వాక్యమును తొలగించవలెను అని ఏ. సి. బెన్టెగారు నుడివిరి. మనము మనఃపూర్వకముగ స్వాగతము నిచ్చుటలేదు. యథోచితముగ నిచ్చుచున్నాము. దేశ జాతీయచరిత్రయందు చాంచుత్వము, చిటికాంకు, హోరాలలో జరిగిన చర్యలు స్థిర నిదర్శనములు. రిడింగు ప్రభుపరిపాలనమున నేతమునందంతటను కఠినకావనములు ప్రయోగింపబడుచుండుటచే మనముమనఃపూర్వకముగ స్వాగతము నియజాలముగాన మనఃపూర్వకమున పదమును తొలగింపవలెనని బాబూ విజయకృష్ణ నోసుగారు నుడివిరి. సన్మానపత్రము ప్రజాభిప్రాయమును వెల్లడించవలెనని దానిని తిప్పక మార్చవలెనని బాబూ రామలరణ బెన్టెగారు నుడివిరి. కాని యీ సమరణనియమి విగిహించినది. స్థాయిసంఘము వారిచే వ్రాయబడిన సన్మానపత్రమే హెచ్చుచుండిచే నామోదించబడినది.

మదరాసు శాసనసభ.

ప్రశ్నోత్తరములు

అహమ్మదు మీరాను సాహెబుగారు

ప్రశ్న: రాజధానిలో యెన్ని సబ్ రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులలో ఒకరికంటె నెక్కువ సబ్ రిజిస్ట్రారులున్నారు; అట్టి ఆఫీసులలో ఆఫీసులకు మనస్సులు గల్గి అల్లములు జరుగుట నిజమేనా?

ఉ॥ పరిశ్రామ సబ్ రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులలో యిద్దరిద్దరు సబ్ రిజిస్ట్రారులున్నారు. కార్యభారము యెక్కువగ నున్నపుడు యిన్ స్పెక్టరు జనరలుగారు సబ్ రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులలో కొలది కాలము జాయింటు సబ్ రిజిస్ట్రారులను నియమింపవచ్చును.

ఈ ఆఫీసులలో నెక్కువదైనను మనస్సులు గల్గినటుల ప్రభుత్వమువారికి దెలియదు.

ప్రశ్న: గవర్నరు మెంటు మెమోరండం నెం 1781-డి 21-1 లో గుమస్తానికి తగు అప్రెండీస్ జీతముల సంస్కరించెద నని తెలుపబడినది. అట్లేనచో తక్కిన అందఱువ్యోగులతో బాటు మార్చి 1-న తేదీనుండియు వారికిగూడ నేతనసంస్కారము జేయ బడెనా?

ఉ॥ గౌరవనీయసభ్యులు చెల్లిన మెమోరండంలో జీత మింత యని నిర్ణయించి దానిపై అభిప్రాయములు కోరబడినది. అది రాగానే మార్చి 1 న తేదీ నుండియు నేతనాభివృద్ధి చేయబడినది.

ప్రశ్న: రెవిన్యూ కాఫులలో కాపీయిట్ల పేతన సంస్కరణ మెంతలో నున్నది?

ఉ॥ ఆఫీసు యింతకు విచారణలో నున్నది రాప్రబహదూరు టి. బాలాజీరావునాయుడు గారు

ప్రశ్న: ప్రభుత్వకాఫులన్నింటిలోను సిబ్బంది ఖర్చులు తగ్గించుటనుగూర్చియు, రెవిన్యూకాఫుల యెత్తివేయుటను గూర్చియు, కృష్ణాజిల్లా విభజనను గూర్చియు, గంజాం, విశాఖపట్నం, గోదావరి, కృష్ణాజిల్లాలలోని యేజీస్టిభాగములను వేరుచేసి పునర్విభజనమునుగూర్చియు, నేర్పడిన విచారణసంఘోద్యోగుల నివేదికలు త్వరితమున చేయుండవచ్చునా; అనివేదికలను ప్రచురించి అర్థమైనవేరుటయు ప్రజల విమర్శనమునకై వ్యవధి నిచ్చెదరా; గంజాంజిల్లా ఉత్తరభాగమును బీహారు ఒరిస్సాలకు చేర్చు ఆలోచన యేమైన ప్రభుత్వమువారికి గలదా?

ఉ॥ ప్రభుత్వకాఫులలో సిబ్బందిఖర్చును తగ్గించుటకు విచారణ సంఘము ఏర్పాటు చేయబడినది. తక్కిన నివేదిక వివరణలే వచ్చినవి. వానిని ప్రజావిమర్శనమునకై ప్రచురించుటను గూర్చి ఆలోచింపబడును. గంజాంజిల్లాలో ఆభాగములను ఒరియాభాగ మాటలాడు ప్రదేశమును ఒక్కపరిపాలన క్రింద చేర్చవలసిన ఒక ఆలోచన గలదు.

ఏ. డి. యం. బి. ఎస్. సాహెబుగారు.

ప్రశ్న: కొన్ని మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలులలోను, స్థానికసంఘములలో నిరాకరణవాదులు సభ్యులుగ జేరి వానిని నీచస్థితికి దెచ్చుచున్నమాట నిజమేనా? అట్టివారు సభ్యులుగ నుండగూడదని ప్రభుత్వమువారు చట్టమును సవరింప గూడదా?

ఉ॥ నిరాకరణవాదులు మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలులలోను స్థానికసంఘములలోను చేరినమాట నిజమే. ఇప్పుడు ప్రభుత్వము ఆవిషయములో నేమియు చర్యచేసికొన లేకపోయియుండలేదు.

భాస్కరరావు రాజేంద్ర సేతుపాటి

(రామనాథరాజుగారు)

ప్రశ్న: పశ్చిమ ప్రావిన్సులోని కోజి పేట 25 రూపాయల నుండి 30 రూపాయలకు పెంచించిన మాట నిజమేనా? అట్లే అడివనలు అసిస్టెంటు పబ్లిక్ ప్రావిన్సులోని పెంచించిన గూడదా?

ఉ॥ మొదటి భాగమున కుత్తరువు అవును. రెండవభాగమునకు పెంచినది.

బి. పి. దేవరాజులు నాయుడుగారు

ప్రశ్న: (ఎ) కడపజిల్లాలో నున్న డెప్యూటీ కలెక్టర్లలో ఒక్కరూపాము మహమ్మదీయులును ఇతరు లందఱును బ్రాహ్మణులేనా? (బి) తహశీల్దార్లు హుజూరు శిరస్తాదారు మున్నగు ఉద్యోగములలో రెండుమాడురప్ప మిగిలిన అన్నింటిలోను బ్రాహ్మణులేనా?

(సి) ఆఫీసులలోని నియోగించుటకు అర్హతగల బ్రాహ్మణేతరులు లేరా?

ఉ॥ (ఎ) అవును.

(బి) కడపజిల్లాలో 11 తహశీలుదారులైనందు లున్నవి. 1920 వ సం॥ం డిసెంబరు 31 తేదీ నాటికి యెస్టాబ్లిష్మెంటు లిట్లు చూచితే నల్లరుభాయపు బ్రాహ్మణేతరులను ఒక్క ఆఫీసుకు మహమ్మదీయుడును తహశీలుదారులుగ గలరు. ఆ నై సం॥తి ప్రభుత్వమువారికి దెలియదు. (సి) ఆ విషయమై ప్రభుత్వమువారికి దెలియదు.

ఖానుబహదూరు మహమ్మదు

సదుల్లా బాద్షా సాహెబుగారు

ప్రశ్న: (ఎ) మద్రాసులో గవర్నరు మెంటు మహమ్మదీ కాతేజీ భవనమును నిర్మించుటకై సివిల్ బడ్జెట్టులో అంచనా వేసి యెన్నితవ్వము లై:వి? (బి) ఎంత మొత్తము అంచనా వేయబడినది? 1919-20, 1920-21 సం॥ములలో? (సి) ప్రతిసంవత్సరమును అది అంతరించుటకు కారణమేమి?

(డి) బీదెవైపున క్వీనుమేరీసు కాతేజీ భవనమును నిర్మించుటలోకన్న గవర్నరు మెంటు కాతేజీ విషయములో ప్రభుత్వమువారికి అక్రమరహించి యున్నారా?

ఉ॥ (ఎ) 1920-21 సంవత్సరములో మాత్రమే, (బి) 25000 రూపాయలు 1920-21 సం॥ములో (సి) 1920-21 సంవత్సరములో ప్లానులు సిద్ధము కాలేదు గావుననే. (డి) ఆ భావము సరియైనదికాదు.

ప్రశ్న: (1) నేను సెప్టెంబరు 1 వ తేదీని శాసనసభలో ప్రవీంచినదాని విషయమై శాసనసభాపుస్తక భాండాగారమునకై యింగ్లాండులో 5 వేల రూపాయల పుస్తకముల కొనెద రని చెప్పితే, ఆ పుస్తకముల లిట్లు నిచ్చెదరా? (2) పుస్తకముల యేర్పాటుపని యెవరి కప్పించిరి? (3) ఆపని శాసనసభ్యులలోని వారి కొక సంఘముగ యేర్పరచి వారికియగూడదా? (4) న్యాయ, రాజకీయ యితర విషయములపై పుస్తకముల నన్నింటిని కొనుటకు 5 వేల రూపాయలు చాలునని ప్రభుత్వమువారు తలచెదరా?

ఉ॥ (1) పుస్తకముల లిట్లు ప్రభుత్వమువారివద్ద లేదు. (2) పుస్తకముల యేర్పాటుపని దివాను బహదూరు యం. రామచంద్రరావుగారికిని, ఎన్. ఛార్జిస్ టాడ్ హంటుగారికిని ఒప్పజెప్పబడినది.

(3) పుస్తకముల నిధిగల కొనియుండుటచే యిప్పుడు సంఘ మవసరములేదు. (4) ఈ మొత్తం చాలదు కాని డబ్బున్నప్పుడెల్ల గ్రాంట్కోత పుస్తకముల జేర్పవచ్చును.

ప్రశ్న: (ఎ) మద్రాసులో, యింగ్లాండులో వివరీతముగ పెరుగ తొండ, యింగ్లాండులో చెప్పిక్షను అక్షులు అమలులో పెట్టెదరా? (బి) యీ విషయమును ఉద్యోగేతరులకు వదలి పనిజేయ నిచ్చెదరా?

ఉ॥ ప్రభుత్వమువారు శాసనసభ్యులు చెప్పినపని తల పెట్టియుండలేదు.

ప్రశ్న: (1) ఇదివరకు బర్మావియ్యం దుకాణములు మద్రాసులో నున్నపుడునలె, బర్మావియ్యం మద్రాసు ప్రజలకు రూపాయకు 4 పైస బజారులో దొరకనిమాట నిజమేనా?

(2) కంప్రైంట్లకువలె రూపాయకు 4 పైస చొప్పున బీద వాలకైన బియ్యము దొరకునట్లు ప్రభుత్వమువారు చేసెదరా?

ఉ॥ (1) ఇప్పుడు మద్రాసులో 5.1 సేర్ల బియ్యము రూపాయకు అమ్ముచున్నది.

1919 వ సం॥ యాకోజులలో కంప్రైంట్లకు 3.9 సేర్లఅమ్మెను. బర్మావియ్యము దిగుమతికి ఆటంకము లేమియును లేవు. మద్రాసులో అది కొరకగుటకు కారణము యిక్కడి బియ్యమునకు తీసిపోవచ్చును.

(2) 1918-19 సంవత్సరములలో వచ్చిన కర్రపు యిప్పుడు లేదు. పంటలు బాగుగాపండినవి. భార్యం గుగనున్నది. ఇట్టి స్థితిలో ప్రభుత్వమువారు కంప్రైంట్లపద్ధతిని మరల పెట్టజాలరు. రాప్రసాహెబు యం. సి. టి. ముత్తయ్య

చెప్పియారుగారు.

ప్రశ్న: ఆనగలులో లామెంబరుగారు జంబాయి రాజధానిలో జేసిన శర్మకుట ఫలితములను వర్తకసంఘ స్థితులగూర్చి దెల్పెదరా? ఈ ప్రభుత్వమువారు యిందులో పని నెప్పటినుండి మొదలిడెదరా?

ఉ॥ ఫలితముల నిష్పాదన పూర్తికై జెప్పట కష్టము. ఇండియాప్రభుత్వమువారు వర్తకసంఘములగూర్చి శాసనముల జేయ నాలోచించుచున్నారు. ఆ విషయమై స్థానిక ప్రభుత్వములకు దెలియజేసి డి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి వైపున అడ్డం రానిదే యీ ప్రభుత్వమువారు యెప్పుడు అమలులోనికి దెచ్చునదియు జెప్పటకు మీరలేదు.

ప్రశ్న: రాష్ట్రమంతటను స్వచ్ఛాత్రవోధము గల్గియున్నది. సమయమున ప్రభుత్వమువారు చేపట్టవలసిన నేతనేయ పార్టీల నెక్కువ జేసెదరా?

ఉ॥ కావలసినవారు శిక్ష నొందగనే పార్టీలు యెక్కువ చేయబడెను.

వి. మక్రీసుగారి విశ్లేషణ

ప్రశ్న: రాజధానిలో భాగమువారును ఆక్రింగువారును అమీనులు యెంతమంది గలరు?

ఉ॥ సివిల్ బడ్జెటు అంచనా ప్రకారము 1921-22 వ 1899 మంది గలరు.

క్రీమాన్ శశిభూషణ రథ్ మహాశయోగారు

ప్రశ్న: (ఎ) గంజాంజిల్లా 'అంధ్రవాణి' నాగపత్రికాధికారులు ప్రెస్సు ఆక్టోకేంద 500 రూపాయలు భరావతు కట్టవలసినదిగా గంజాంజిల్లా కలెక్టరు కోరినమాట నిజమేనా? (బి) ప్రెస్సుఆక్టును రద్దుచేయుసమయమున యీ భరావతును కోరుట యెంత?

(సి) సివిల్ జిల్లామేజిస్ట్రేటు అడ్డంకు రద్దుచేసి వేపరును సాగనిచ్చినమాట నిజమేనా?

(డి) జిల్లామేజిస్ట్రేటు తప్పుజేసి ఒప్పుకొనెనా లేక ఆర్డర్ వాణి ప్రచురణాధికారులు యేమైన బామీను నిచ్చిరా వదలి వేయటకు?

ఉ॥ (ఎ) అవును. (బి) పత్రికలో ప్రచురింపగూడని వ్యాసము ప్రచురింపబడినది.

(సి) అవును. మొదట అడ్డంకిచ్చిన జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి తరువాత వచ్చినవారిచే అట్లు చేయబడినది.

(డి) ప్రెస్సు ఆక్టును రద్దుచేయబోవుటచే అడ్డంకు రద్దు చేయబడినది. అట్టితిరి అవసరము లేకపోయెను.

యస్. సోమసుందరం విశ్లేషణ

ప్రశ్న: (ఎ) కొన్ని జిల్లామ్యునిసిపాలిటీలవారు గాంధీగారికి స్వాగతపత్రముల నిచ్చినమాట నిజమేనా?

(బి) అట్టి మ్యునిసిపాలిటీలు అట్లు ఏలచేసిన విశదపరచు. కొనుమని ప్రభుత్వమువారు కోరెదరా?

ఉ॥ (ఎ) నిజమే (బి) కొరరు.

ఖాన్ బహదూర్ మహమ్మదు సదుల్లాబాద్షా సాహెబుగారు

జిల్లావారీగా మార్చి నెలలో జరిగిన కల్లుసారా యిసారా పాటలమొత్తమునున్న, క్రిందటి జులైలో జరిగినవాటిని గత వత్సరముతో బోల్చి చెప్పమని కోరిగా ప్రభుత్వమువారు యీ క్రిందిపట్టిని దెల్పిరి.

1920-21 సం॥ము యొక్కయు 1921-22 సం॥ము యొక్కయు సారా యిరాజాఫలితములు

జిల్లా.	1920-21	1921-22
రాబడిరూపాయలు	రాబడిరూపాయలు	
గంజాం	218105	202635
విశాఖపట్నం	314220	210998
గోదావరి	224790	224742
నీజాపేట	228609	281092
కృష్ణా	403971	331032
గుంటూరు	300237	203295
నెల్లూరు	206129	145968
కడప	41556	201444
అనంతపురం	269574	137654
తెలంగా	308172	219732
కర్నూలు	222900	90360
మద్రాసు	639000	832680
చెంగల్పట్నం	370392	399024
జిల్లూరు	184758	194886
ఉత్తరాకాంతు	573192	104
దక్షిణాకాంతు	594564	104
తంజావూరు	257844	269712
తిరుచినాపల్లి	501960	468860
శుభర	423480	291696
రామనాథ్	209988	181764
తిరునల్వేలి	360852	365772
కోయంబూరు	686928	445350
నీలగిరి	182580	180960
నేలం	317922	279468
దక్షిణకన్నడం	106755	21292
మలబారు	150996	165520
మొత్తం	8694028	7364768

(అనుబంధము 1-వ పేజీ చూడుము)

ఇది చూడవద్దు

చూచినచో మరువవద్దు

పైద్యరత్న పండిత

డి. గోపాలాచార్యులుగారి

ఇకప్లుయేజా

కలరా ప్లేగు

వ్యాధులకు జగత్ప్రసిద్ధి చెందిన

ఆయుర్వేదవిద్యవేదములు

నూ కలరా, ప్లేగు మందులకు

ముఖ్యప్రాశస్త్యము

20 వత్సరములకు ఇండియా, బర్మా, సింజి, పాకిస్తాన్ మొదలగుచోట్ల అనేక వేల ప్రాణులను, కలరా, ప్లేగునుండి

కాపాడుటయే

కలరా శైట్టు 1-కి రు. 1-2-0

ప్లేగు శైట్టు 1-కి రు. 2-2-0

ఇకప్లుయేజా శైట్టు 1-కి రు. 1-12-0

క్యాబులగు ఉచితము ప్యాకింగు సోప్టు

ఖర్చులు క్రమేకము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41 ఆచారపురవీధి, జి. టి. మదరాసు.

పాశ్చాత్య ఔషధాలనుండి మల

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతమును

కామయహర

కస్తూరి మాత్రల వలె

సర్వోత్తమగుణకారణముగా విశ్వవిఖ్యాతముగా

మోక్షానికి లేదని భారతముగా చెప్పుకొన్నది

పీడినా అత్యంతమైన యే వస్తువు లేక లేదు

గావున అప్పుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని

వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కరైనా సుంకేనామాకక

సేవించవచ్చును. ఈ మాత్రము లి నుండి రోగ

రహిత జాంబూలముగా గాని లేక పట్టి పోడి

గా గాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన

పిదప మందము అక్షయము మలబద్ధము పో

గ్వరము జ్వరము మలేరియాజ్వరము శీతము

వాతము దగ్గు, పడికము వలయుల కొన్ని లు

హీనత ఇంపు ఎంబా ప్లేగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక

వ్యాధులను దగ్ధపఠ రావివచ్చును. జల్పగులిగిన వలె ఉపయోగించి

గింజి, తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకచోట నూర్చుండ మ

దినములపాటు వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు

భూమిశ్రీలు కూడ ఈ మాత్రము సేవించి గుణమును పొ

దు చుక్కారు. 250 మాత్రము కల సీసా 1-కి వెల రు. 0-4-0

ఒక సీసా మొదలు 6 సీసాల వరకు రాష్ట్రీక 0-4-0 ఒకేసా

6 సీసాలను తెప్పించిన రాష్ట్రీక రు. 1-8-0

12 సీసాలు " " 2-18-0

25 సీసాలు " " 4-12-0

మద్రాసునందు అన్ని నుకాణములందు దొరుకును

శ్రీ శ్రీశారాధువ వైద్యశాల

(301-594)

మై నూ

శంకర నివాసము - శంకర్ పైకూరు

ప్రతిఆంధ్రుడును చదువదగిన గ్రంథములు

(1) ఆంగ్లేయసామ్రాజ్యచరిత్రము:- ప్రపంచములో పాతకభాగమును ఆంగ్లేయులు తెల్పు సంపాదించిపో తెలుపు గ్రంథము రూ. 1-4-0. (3207)

(2) అర్థశాస్త్రము:- మన దేశమున దర్శితరాధ అధికముగ నుండటము కారణముల తెలుపుచు విశ్వవ్యాప్తమౌనది యగుటకు మార్గముల నూచించు గ్రంథము రూ. 1-4-0 ఈ రెండు పుస్తకము లేక కాలమున కొనువారికి పోస్టు ఖర్చు లుండవు. కలయువాడు గ్రంథకర్త యగు మామిడిపూడి వెంకటరంగయ్య, ఎం. ఏ. చరిత్రోపన్యాసములు, మహారాజావారి కాశేజి, విజయనగరం అని వ్రాయవలెను.

చందనాదివట్టి

చందనాదివట్టి:- ప్రపంచలోగములను బోగొట్టును.

చందనాదివట్టి:- తొవనగిక్ మేనాము (సెగ) రోగమును అతితీవ్రముగా బోగొట్టును.

చందనాదివట్టి:- మూత్రనాళములలోని ప్రణయమును బోగొట్టి మూత్రము పారేయగునట్లును మంట లేకుండచేయును.

చందనాదివట్టి:- మూత్రాశయమునకు బలము గలిగించును.

చందనాదివట్టి:- శ్రీలకు ప్రాప్తించిన తొవనగిక్ మేనాము (సెగ) రోగమును బోగొట్టును.

చందనాదివట్టి:- శ్రీలకు దైవికముగా వచ్చే యెర్రకునును, శైల్లకును రోగములను బోటును.

25 మాత్రలు వెల రూ. 1.

క్యాబులగు ఉచితముగా పంపబడును.

డాక్టరు ఆచార్యుల టి. ఎ. ఎం. టి. సి. ఎం.

మేనేజింగు డైరెక్టరు,

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ, (లిమిటెడ్)

19, హాన్స్ రోడ్డు,

మాంటురోడ్ - మదరాసు

(గురు)

తెనుగు

సివిల్ ప్రాక్టికల్ కోడ్ రూ 5

క్రిమినల్ ప్రాక్టికల్ కోడ్ 6

Chitale's Indian Digest 4 Vol. Rs. 35

Rustomji's Law of Limitation

New (third - 1921) Ed.

Pre. publication Price Rs. 22-8-0

నికోరియా డిపో,

మైలాపూరు, మద్రాసు.

KAMINIYA OIL - THE IDEAL HAIR TONIC

మిక్సిల్లి ప్రవృత్తిగలగు యిండియా శత్రువులగు మెదడునకు చుంక గునుకును మనుషులకును కడుపునకును భ్రాతృకత్తి హృదయకును తల వెంట్రుకలకు ముగ వికసించుచుండుటకు ప్రతి శ్రీమతు పుష్పిపుష్పమును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (విజ్ఞప్తి)

తల వెంట్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు కలిగిన శక్తిగల ఔషధము. ముంపును పోగొట్టును. పోషకులకు వట్టు పంటి పెట్టడము నిమిత్తము మెదడునకు చాలవల్లభమును కలిగించును. తల మెండ గుటులను కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును

కామినియా ఆయిలు తలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలకును పురుషులకును, వెక్కువండికి మహాకళాకారులను మొనరించినది.

నేడు మీ నవరసాగించుచుండు.

వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 టి. ఏ. చాన్స 0-6-0 అణాలు.

మాదులుడు 2-10-0 టి. ఏ. చాన్స 0-12-0 అణాలు

సోల్ ఏజెంట్లు.

టి. ఏ. చుడియార్తరు కమిషను రు. 0-2-0 క్రత్యేకము.

ఆంగ్లేయిండియను డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

D 126 W 100.

155 హమ్మబునీడు, హంబూరు.

న్యె

గట్టి కని!

ప్రశస్తమైన ఉక్కుతో

చున్న చిన్న, పెద్దసైజుల మడతచాకులు, కత్తులు, బత్తాయికత్తులు, లీవర్లు విశేషముగా వేసి తయారుచేయుబడుచున్న అన్నిసైజుల యిత్తడి కప్పతాళములు, ఇనుపకప్పతాళములు, మేలయిన ను గలికత్తులు, ఇత్తడి యినుముకలిసిన కప్పతాళములు, నుంచి తాళములతో బందోబస్తు చేయు బడిన యినుపపెట్టెలు వగైరా సామానులు మా కర్మాగారమున తయారుగుచున్నది. (3081)

ధరభాస్తులు కుంపిన ధరలు తెలుపబడును.

రత్నకులకు సరసమైన కమిషను నీయుబడును.

తండ్రి చిరునామా: బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో., "ఇండిస్ట్రీసు" కట్టపు ఆండ్ లాక్ మేకర్సు etc. వెదాపురం. (గోదావరిజిల్లా)

నమకము (1842)

బంగారు వెండిరత్న

ముల నగలుతో ఇలేరీవస్తువులను పావను యిచ్చిన పుచ్చుకొని కైకము ఇవ్వబడును

ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి

గురుసామిశెట్టికంపెనీ

25, దై నాబాబురోడ్, మదరాసు

నగలు కాణ్ముగాను రూచితోడ - సరిమైన ధరలకు తయారుచేసి విక్రయించుటకు వంతుబడును. తయారున లేనివాటిని ఆంగ్లేయులుగా అగ్గుగ మేకర్ల తయారుచేసి యివ్వబడును. పికసారి ఆర్డరు యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్నవారి కలస మా ఇమ్మకము తెలిసికొనవచ్చును.

మలయ చందకము

గనేరి యా అను నెగరోగమునకు మహాకము. పథ్యములేదు. పిరికారితో పనిలేదు. ఎలుపు, తెలుపు, వచ్చు, అను మూడు విధముల నెగరోగమును మూడు రూటలలో మాన్యును. శ్రీలకును ముఖ్య వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజోధము.

డబ్బీ 1-కి వెల 2-4-0

1 చుండి (మలయచందకమున కనుసాదము) డొన్సు 8-0-0

1922 కేలండరు 1922

రంగుల చిత్రపటము. ముద్దులు మాటగట్టుచున్నది. వారములు తెనుగులో నున్నది. వెల 1-కి 0-8-0, డెజను 2-0-0. ఒకటి కావలయునారు 4 అణాల పోస్టుచీట్లు పంపవలెను నాలుగింటికి తక్కువ కొనువారికి పోస్టుచార్జి అధికముగను. ప్రతియింటి నుండలేదని. కొలపిప్రతులే యున్నవి. (1251)

గంధర్వఫార్మసీ, రామవరం. (గోదావరి.)

మిక్సిల్లి ప్రవృత్తిగలగు యిండియా శత్రువులగు మెదడునకు చుంక గునుకును మనుషులకును కడుపునకును భ్రాతృకత్తి హృదయకును తల వెంట్రుకలకు ముగ వికసించుచుండుటకు ప్రతి శ్రీమతు పుష్పిపుష్పమును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయిలు (విజ్ఞప్తి)

తల వెంట్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు కలిగిన శక్తిగల ఔషధము. ముంపును పోగొట్టును. పోషకులకు వట్టు పంటి పెట్టడము నిమిత్తము మెదడునకు చాలవల్లభమును కలిగించును. తల మెండ గుటులను కండ్లకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును

కామినియా ఆయిలు తలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. శ్రీలకును పురుషులకును, వెక్కువండికి మహాకళాకారులను మొనరించినది.

నేడు మీ నవరసాగించుచుండు.

వెల ఒకబుడ్డి 1-0-0 టి. ఏ. చాన్స 0-6-0 అణాలు.

మాదులుడు 2-10-0 టి. ఏ. చాన్స 0-12-0 అణాలు

సోల్ ఏజెంట్లు.

టి. ఏ. చుడియార్తరు కమిషను రు. 0-2-0 క్రత్యేకము.

ఆంగ్లేయిండియను డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ.

D 126 W 100.

155 హమ్మబునీడు, హంబూరు.

DUNCAN STRATTON & Co.

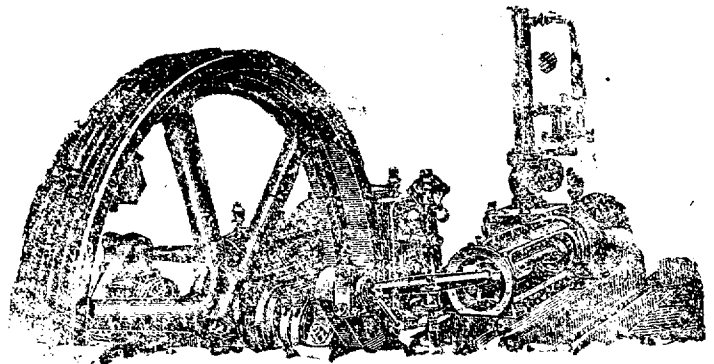
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

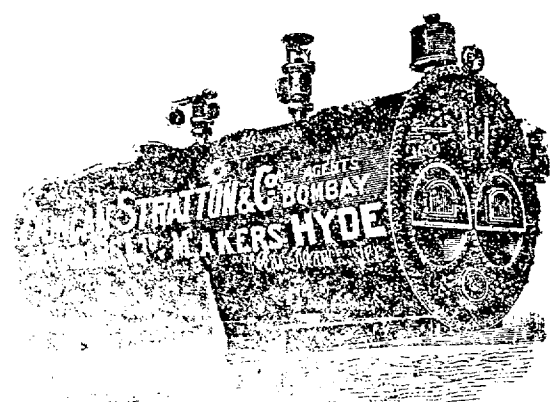
ఎంజనీర్లు, మెషిన్ల ఇంజనీర్లు, 9 మెయిన్ వీది, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
వరుస — డయామీటరు
అ. 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యెందును.
స్టీమ్ బల్బులకు (వెవరు
80 సానులు మొదలు
160 సానులవరకు వుండును.

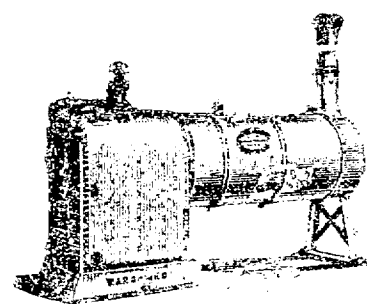

హైక్రాను స్టీల్ కార్నిష్ బాయిలర్లు.

హైక్రాను స్టీల్ లంకా మైన్ బాయిలర్లు.
కాచిగు 28 అ. మొదలు 82 అ. వరకు వుండును.

డయామీటరు 6 అ. మొదలు 8 అ. 6 అం. వరకు వుండును.
మొ. 250 సా. వరకు వుండును.
స్టీమ్ బల్బులకు (వెవరు 100 సా. వరకు వుండును.

లోకో మొట్టిట్యూబర్ బాయిలర్లు.
స్టీమ్ బల్బులకు (వెవరు 80 సానులు మొదలు
100 సా. 120 సా. 150 సా. వరకు వుండును.

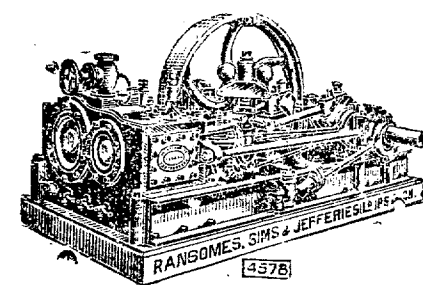

వర్తికల్ బాయిలర్లు.
మొ. 100 సానుల వరకు వుండును.
స్టీమ్ బల్బులకు (వెవరు 80 సానులు మొదలు
100 సా. 120 సా. 150 సా. వరకు వుండును.

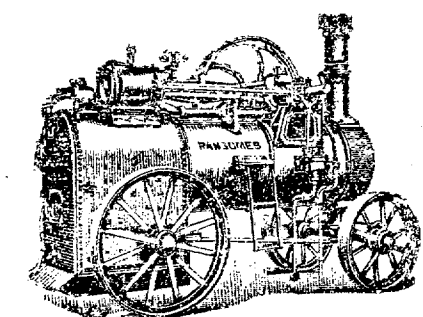
ఈ క్రింద తెలుసుబడిన వాటిని
సప్లయ చేయుదుము.
మాది జిన్నింగు మెషిన్, వాటిసామానులు
మాది వెస్టింగు మెషిన్
మాది స్పిన్నింగు మెషిన్
మాది పిండింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్ ఫైవర్ మిల్లింగు మెషిన్
మానె మిల్లు మెషిన్
మంచగడ్డచేయు మెషిన్ [నలు]
వర్ణ బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామా
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
కాగితము, పుస్తకముల సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరసన్ మానె వరుడు ఆయిల్ ఎంజిన్
ఎలక్ట్రిక్ లైటింగు (ప్లాంట్) కొరముట్లు
లేకులు వర్క్సాపు కొరముట్లు
స్టీలు సాప్టింగు, కట్టింగులు, వెడ్జింగు
కాట్ బరన్ అండ్ కాన్స్ట్రక్షన్ విరన్ ఫుల్లింగు.
వగయరా అన్నిరకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెనైడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.

(కాన్ కుసాపు మొననుండి పోట్ రీయబడినది,
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజనులు కూడ గలవు.

హెన్రీడు కాంపాండు ఎంజినులు.

బోర్లల్ స్టీము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము వెవరు 120 సానులు గలవి.
కాంపాండు — హై, లో, వెవర్ సిలిండరు.
స్టీము వెవరు 150 సానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయి లోయుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కైనను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాక్ ఇంపోర్టింగు కంపెనీ ప్రావైటరు గారైన
మానేవల్ బాపనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను

అమృతాంజనము అన్నోనోపులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, శైలిమ, కడికము, రొమ్మకడికము, తలనెప్పి, వాయుపునోవులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిల్లులు మొదలగు నోవులకు దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బోలో నహా కల దున్న 0-10-0; డబ్బా 1-8 రు. 5-12-0. పోట్లభర్తలు కలు.

అమృతాంజనం డి.పి. } 109, ఫెరి రోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

